

ḤUQÚQU'LLÁH—
DIEVA TIESĪBA

Ḥuqúqu'lláh – Dieva tiesība

Sastādīja Vispasaules bahāju centra
Pētniecības nodaļa

Rīgas Bahai ticības draudze
2025

UDK 286

Vi805

Šis dokuments ir pieejams Bahāju uzziņu bibliotēkas „Vienotības pērles” vietnē: www.bahai.lv/biblioteka/e-gramatas/

Tulkots no teksta angļu valodā *Compilations: A Codification of the Law of Ḥuqúqu'lláh & Ḥuqúqu'lláh—The Right of God*. Pieejams: <https://www.bahai.org/library/>

No angļu valodas tulkoja Aldis Ābeltiņš 2012. gadā.

Redaktors: Māris Pavlovs

Korektori: Irēna Kalniņa-Ābeltiņa, Pēteris Folkmanis

Maketētāja: Ineta Alvarado

Otrais izdevums, labots

© Rīgas Bahai ticības draudze, latviešu valodā, 2017, 2025

© Bahá'í International Community, angļu valodā

Atsauces uz Korānu

Korāna vārsmas latviešu valodā pēc Ulda Bērziņa tulkojuma (*Korāns*. Latviešu valodā. Rīga: Neputns, 2011). Sūru un vārsmu atsauces, kuras attiecas uz Korānu, ir numurētas pēc šīs versijas.

ISBN 978-9934-620-49-2 (digitāla)

ISBN 978-9934-620-48-5 (iespiesta)

Saturs

Ḥuqúqu'lláh likuma kodifikācija / 5

- I Ievads / 7
- II Dieva dāvātas veltes / 8
- III Ḥuqúqu'lláh summas noteikšana / 9
- IV Ḥuqúqu'lláh likuma piemērošana / 12
- V Ḥuqúqu'lláh maksājums / 12
- VI Ḥuqúqu'lláh administrācija / 12

Ḥuqúqu'lláh – Dieva tiesība / 13

- 1. Ḥuqúqu'lláh likuma pamatprincipi / 15
 - Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem / 15
 - Izvilkumi no 'Abdu'l-Bahá rakstiem / 23
 - Izvilkums no vēstules, kas rakstīta Shoghi Effendi vārdā / 27
 - Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm / 27
- 2. Ḥuqúqu'lláh likuma piemērošana / 30
 - Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem / 30
 - Izvilkumi no 'Abdu'l-Bahá rakstiem / 34
 - Izvilkumi no 'Abdu'l-Bahá mutiskās atbildes / 35
 - Izvilkumi no Shoghi Effendi un viņa vārdā rakstītām vēstulēm / 36
 - Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm / 37
- 3. Ḥuqúqu'lláh pilnvarnieku un garīgo padomju funkcijas / 53
 - Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem / 53
 - Izvilkums no 'Abdu'l-Bahá rakstiem / 56
 - Izvilkums no vēstules, kas rakstīta Shoghi Effendi vārdā / 56
 - Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm / 56
- 4. Maksājumi Ḥuqúqu'lláh fondiem / 64
 - Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem / 64
 - Izvilkums no 'Abdu'l-Bahá rakstiem / 64
 - Izvilkums no Shoghi Effendi vēstules / 64
 - Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm / 65

Ḥuqúqu'lláh likuma kodifikācija

Sagatavoja 1987. gadā un pārstrādāja 2007. gadā
Vispasaules bahāju centra Pētniecības nodaļa,
pēc Vispasaules Taisnīguma Nama lūguma

I. IEVADS

Ḥuqúqu'lláh (Dieva tiesība) ir dižs likums (13)¹ un sakrālā institūcija. Noteikts *Kitáb-i-Aqdas: Vissvētākajā grāmatā*, tas ir viens no galvenajiem instrumentiem Bahá'u'lláh vispasaules iekārtas pamatu izveidei un struktūras atbalstam. Tam ir tālejošas sekas, kas sniedzas no cilvēka labklājības veicināšanas līdz ticības vadības iestādes stiprināšanai un tās darbības paplašināšanai. Paredzēdams regulāru un sistemātisku ienākumu avotu Lietas centrālajai institūcijai, Bahá'u'lláh ir nodrošinājis līdzekļus savas ticības vispasaules centra neatkarībai un pastāvīgai funkcionēšanai.

Identificējot šo likumu kā „Dieva tiesība”, Bahá'u'lláh ir no jauna uzsvēris cilvēku un viņu Radītāja attiecību raksturu kā derību, kas balstīta uz savstarpējiem apstiprinājumiem un pienākumiem; un, ieceļot Lietas vadības iestādi, pie kuras visiem jāvēršas, par šīs tiesības saņēmēju, Viņš ir radījis tiešu un svarīgu saikni starp katru ticīgo un savas ticības vadību, kas ir unikāla Viņa vispasaules iekārtas struktūra. Šis likums ļauj draugiem apzināties savas saimnieciskās darbības pacelšanu dievišķas pieņemšanas līmenī; tas ir līdzeklis viņu bagātības šķīstīšanai un kā magnēts dievišķas svētības piesaistīšanai. Ḥuqúqu'lláh aprēķināšana un maksāšana, ievērojot vispārējās vadlīnijas, ir vienīgi sirdsapziņas jautājums starp cilvēku un Dievu (56, 82); pieprasīt vai lūgt Ḥuqúqu'lláh ir aizliegts (56, 82, 83, 93, 106) – atļauti ir vienīgi vispārēja rakstura aicinājums, atgādinājums un pārliecinājums ticības institūciju pārraudzībā (94, 96, 97, 100). Apstākļi, ka topošās bahāju kopienas materiālajai labklājībai tik nozīmīgā likuma ievērošana un īstenošana (29) pilnībā ir uzticēta cilvēka ticībai un sirdsapziņai, pamato un izskaidro to, ko mīļotais Skolotājs sauc par ekonomisko problēmu garīgu risinājumu. Patiesi Ḥuqúqu'lláh likuma ietekme uz vairāku ticības principu īstenošanu, kā, piemēram, ārkārtējas bagātības un nabadzības novēršana un resursu taisnīgāka sadale, kļūs jo vairāk acīmredzama, jo lielākā mērā draugi uzņemsies atbildību par tā ievērošanu.

¹ Skaitļi iekavās norāda paragrāfus Vispasaules Taisnīguma Nama 2007. gadā pārstrādātajā kompilācijā *Ḥuqúqu'lláh – Dieva tiesība* (2009. gada augusta versijā). Sk. tālāk šajā izdevumā.

Ḥuqúqu'lláh likuma pamatprincipi ir pasludināti *Kitáb-i-Aqdas*. Tā iezīmju turpmāki izklāsti ir atrodami citos Bahá'u'lláh Rakstos, 'Abdu'l-Bahá vēstuļrakstos un Shoghi Effendi un Vispasaules Taisnīguma Nama vēstulēs, galvenokārt atbildot uz draugu uzdotajiem jautājumiem. Visas šīs galvenās norādes ir apkopojusi un atsevišķi publicējusi Taisnīguma Nama Pētniecības nodaļa.¹ Studējot šo kompilāciju un lasot par tā niansēm un izrietošajiem nolēmumiem, ir skaidrs, ka likuma piemērošana ir bijusi progresīva un turpinās tāda būt.

Turpmākais ir sākotnējs mēģinājums kodificēt Rakstu informāciju, kas attiecas uz Ḥuqúqu'lláh tēmu. Tomēr jāuzsver, ka draugiem nevajadzētu mēģināt tajā saskatīt nelokāmības vai visaptverošas pazīmes. Jautājumus Bahá'u'lláh, Skolotājam un Shoghi Effendi uzdeva draugi, kas dzīvoja vietās un laikā ar bezgala vienkāršu ekonomisko sistēmu un attiecībām salīdzinājumā ar tām, kādas ir šodien. No tā var mācīties skaidrus vadības principus, kuri mainīgos un daudz sarežģītākos apstākļos ir jāpielāgo. Tēma bez šaubām vēl ilgi nodarbinās Taisnīguma Namu, pēc vajadzības un ar laiku likumiem attīstoties. Kamēr ticības Formatīvā laikmeta Piektais periods atklājas aizvien vērīgākas cilvēces acu priekšā, draugu visaptverošu Ḥuqúqu'lláh saistību uzņemšanās ir skaidrs piemērs jauna garīgā līmeņa briedumam, kuru visur pasaulē sasniegušas Visdiženā Vārda kopienas.

II. DIEVA DĀVĀTAS VELTES

Dievs, būdams pilnīgi neatkarīgs no visām radītām lietām, savā devībā ir devis mums šo likumu (3, 13, 22), jo Dieva Lietas attīstība un veicināšana ir atkarīga no materiālajiem līdzekļiem (4, 29). Paklausība šim likumam stiprina ticīgā apņēmību un nelokāmību derībā (22), nodrošina atalgojumu katrā no Dieva pasaulēm (13) un ir unikāls pārbaudījums patiesai ticībai (24).

¹ Sk. kompilāciju *Ḥuqúqu'lláh – Dieva tiesība* tālāk šajā izdevumā.

Ḥuqúqu'lláh jānodod ar prieku un bez svārstišanās (6, 8, 83). Kad Ḥuqúqu'lláh ir piedāvāts šādā noskaņojumā, tas sniegs labklājību un drošību draugiem, šķīstīs viņu pasaulīgās mantas (2, 9, 17, 31, 54, 88) un palīdzēs viņiem un viņu pēcnācējiem gūt augļus no viņu centieniem (17).

III. ḤUQÚQU'LLÁH SUMMAS NOTEIKŠANA

Par visu, kas ticīgajam pieder, izņemot noteiktas konkrētas lietas, vienreiz un tikai vienreiz ir jāmaksā Ḥuqúqu'lláh.

A. No Ḥuqúqu'lláh maksājuma ir atbrīvoti:

1. Mājoklis un tam nepieciešamais¹ aprīkojums (36).
2. Nepieciešamie profesijas un lauksaimniecības darbarīki, kas nes ienākumus kāda iztikai (42, 46, 47).

B. Nosacījumi, kādos ir jāveic maksājums:

1. Ḥuqúqu'lláh jāmaksā, tiklīdz cilvēka apliekamā manta sasniedz vai pārsniedz 19 zelta mithqál (43). [19 mithqál ir aptuveni 2,2 Trojas unces vai aptuveni 69,2 grami (52).]
 - a) Jāmaksā ir 19% apliekamā īpašuma vērtības (3, 34).
 - b) Maksājumu aprēķina par veselām 19 zelta mithqál vienībām (41).
2. Ḥuqúqu'lláh ir jāmaksā par nākamajām 19 zelta mithqál vienībām, ja vēlāk iegūta manta pēc ikgadējo izdevumu atskaitīšanas pietiekami vairo apliekamā īpašuma vērtību. Atskaitāmajos izdevumos veido:
 - a. Vispārējie ikdienas izdevumi (45, 48, 49).
 - b. Zaudējumi un izdevumi, kas radušies mantas pārdošanas rezultātā (55, 78).
 - c. Valstij maksājamās summas, piemēram, nodokļi un nodevas (49).

¹ Sk. III.C.5.

3. Kad cilvēks saņem dāvanu vai novēlējumu, tas pievienojams viņa mantai un palielina kopējo vērtību tāpat kā ikgadēju ienākumu pārpalikums pār izdevumiem (60, 74).
4. Ja īpašuma vērtība pieaug, nav jāmaksā Ҳуқуқ'ллáh no pieauguma starpības, kamēr tas netiek realizēts, piemēram, pārdodot īpašumu (67).
5. Ja manta samazinās, piemēram, ja gada izdevumi pārsniedz iegūtos ieņēmumus, Ҳуқуқ'ллáh maksājuma termiņš atkal iestājas tikai tad, kad zaudējums tiek atgūts un kopējās apliekamās mantas vērtība ir palielināta (37, 38, 41, 43, 45-47, 49, 60, 72).
6. Parādu atmaksa ir prioritāra attiecībā pret Ҳуқуқ'ллáh maksājumu (35, 68, 71).
7. Ҳуқуқ'ллáh maksājums ir atkarīgs no cilvēka finansiālajām iespējām pildīt tā saistības (33).
8. Ticīgā nāves gadījumā viņa vai viņas Ҳуқуқ'ллáh maksājuma izpilde notiek šādā veidā:
 - a. Vispirms no īpašuma jāatskaita apbedīšanas izdevumi (35).
 - b. Otrkārt, jāsamaksā mirušā parādi (40).
 - c. Tad ir jāsamaksā Ҳуқуқ'ллáh, kas vēl ir maksājams par īpašumu. Lai noskaidrotu īpašuma vērtību, no kuras Ҳуқуқ'ллáh vēl nav samaksāts, jāizdara šādi atskaitījumi: apbedīšanas izdevumi (35), mirušā parādi (40), līdzekļu vērtības zudumi pēc to realizēšanas (55) un izdevumi, kas radušies aktīvu realizācijas procesā (55). Pamata dzīvesvieta, kā arī nepieciešamās mēbeles un profesijas darbarīki netiek aplikti (79).

C. Papildu piezīmes par Ҳуқуқ'ллáh noteikšanu:

1. Katram ticīgajam jāmacās ne tikai aprēķināt Ҳуқуқ'ллáh viņa vai viņas dzīves gājumā, bet arī nodrošināt atlikušās bilances samaksu nāves dienā (65, 68).

2. Kaut arī likums paredz zināmu laika rezervi, veicot Ҳуқуқ'ллоҳ maksājumus, vēlams, lai ticīgais to samaksā savas dzīves laikā, kad vien iestājas maksājuma termiņš (73); šādā gadījumā vienīgais maksājums Ҳуқуқ'ллоҳ, kas ir jāparedz testamentā, ir tāda papildu saistība, ko iespējams konstatēt, kad nāves dienā tiek aprēķinātas ticīgā finansiālās lietas (65).
3. Viens ticīgais nevar izpildīt otra pienākumu maksāt Ҳуқуқ'ллоҳ, un Ҳуқуқ'ллоҳ maksājumu nevar piesaistīt konkrētam mērķim vai veikt kādam par godu (64, 80).
4. Ҳуқуқ'ллоҳ likums uzliek pienākumu tikai individuālam ticīgajam, nevis bahāju institūcijām vai bahājiešu korporatīvām sabiedrībām (76).
5. Katra cilvēka ziņā ir atstāts izlemt, kādi izdevumi uzskatāmi par „nepieciešamiem” un tādēļ atskaitāmiem, aprēķinot uzkrājumu ikgadējo pieaugumu, un kuras mēbeles mājsaimniecībā jāuzskata par „vajadzīgām” un tādēļ atbrīvotām no Ҳуқуқ'ллоҳ maksājuma (19, 45, 46, 48-50, 56-58, 61, 70).
6. Kaut arī ir doti norādījumi par ikgadējiem Ҳуқуқ'ллоҳ maksājumiem, maksājuma laiks un veids ir individuālā ticīgā brīva izvēle (69, 72, 78). Tādējādi nav pienākums steigā likvidēt kāda līdzekļus, lai izpildītu savu pašreizējo pienākumu pret Ҳуқуқ'ллоҳ (55).
7. Vīrs un sieva var brīvi izlemt, vai viņi vēlas nomaksāt savas Ҳуқуқ'ллоҳ saistības kopā vai atsevišķi (59, 71, 74).
8. Ҳуқуқ'ллоҳ rēķini jātur atsevišķi no citiem ziedojumiem, tā kā Ҳуқуқ'ллоҳ līdzekļu izlietojums ir atkarīgs no Lietas vadības iestādes, pie kuras visiem jāgriežas, lēmuma, turpretim citu fondu ziedojumu mērķi var būt pašu ziedotāju noteikti.
9. Ҳуқуқ'ллоҳ maksājums ir prioritārs pār ziedojumiem citiem ticības fondiem (49, 54, 57), tāpat kā pār svētceļojuma izmaksām (2). Tomēr ticīgais var brīvi izlemt, vai ziedojumus fondā uzskatīt par izdevumiem, aprēķinot viņa vai viņas

īpašumu vērtību un aprēķinot summu, kas jāmaksā kā Ĥuqúqu'lláh (57), vai arī veikt ziedojumus tikai no naudas, no kuras Ĥuqúqu'lláh jau samaksāts (62). Viņam vai viņai ir arī iespēja dažus ziedojumus veikt vienā veidā, bet citus – citā (62).

IV. ĤUQÚQU'LLÁH LIKUMA PIEMĒROŠANA

Daudzas desmitgades sakrālais Ĥuqúqu'lláh likums tika piemērots tikai ticīgajiem no Tuvajiem Austrumiem. Taisnīguma Nams vispasaules piemērošanu ieviesa no 1992. gada Riḍván, Svētā gada sākuma, atzīmējot simto gadadienu kopš Bahá'u'lláh debesbraukšanas (28).

V. ĤUQÚQU'LLÁH MAKSĀJUMS

Līdz Dieva Lietas dižrokas, kurš bija iecelts par galveno pilnvarnieku, aiziešanai Ĥuqúqu'lláh tika maksāts Ĥuqúqu'lláh pilnvarniekiem, vietniekiem vai viņu ieceltiem pārstāvjiem (85, 87, 102). Vispasaules Taisnīguma Nama ieceltā Starptautiskā Ĥuqúqu'lláh pilnvarnieku valde darbojas galvenā pilnvarnieka vietā (100, 101, 103). Šī iestāde ieceļ reģionālās un nacionālās pilnvarnieku valžu locekļus un uzrauga vietnieku un pārstāvju darbu. Tā izmanto Vispasaules bahāju centra Ĥuqúqu'lláh biroja pakalpojumus, izpildot tādas funkcijas kā kvīšu izsniegšana (101).

VI. ĤUQÚQU'LLÁH ADMINISTRĀCIJA

Lēmumu pieņemšana par nepieciešamajiem rīkojumiem attiecībā uz Ĥuqúqu'lláh (51, 54) un tā izlietojumu ir vienīgi Lietas vadības iestādes jurisdikcijā. Ĥuqúqu'lláh var tikt izmantots labdarīgiem mērķiem (24, 25, 45) vai citiem mērķiem, kas ir noderīgi Dieva Lietuvai (109, 110, 112).

Ḥuqúqu'lláh – Dieva tiesība

Izvilkumu kompilācija no Bahá'u'lláh un
'Abdu'l-Bahá rakstiem, kā arī no vēstulēm,
kuras rakstīja Shoghi Effendi un Vispasaules
Taisnīguma Nams un kuras rakstītas viņu vārdā

Sagatavoja Vispasaules bahāju centra
Pētniecības nodaļa

2007. gada aprīlis
Labots 2009. gada augustā

1. ḤUQÚQU'LLÁH LIKUMA PAMATPRINCIPI

Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem¹

Slavēts esi Tu, visas radības Kungs, pie kura jāvēršas it visam! Ar savu iekšējo un ārējo mēli es apliecinu, ka Tu esi parādījis sevi un atklājies, sūtījis savas zīmes un pasludinājis savu liecību. Es apliecinu Tavu neatkarību no visa, izņemot Tevi pašu, un Tavu svētumu pār visām pasaulīgām lietām. Piesaucot Tavas Lietas pārlaicīgo godību un Tava Vārda visvareno spēku, es lūdzu Tevi – dod apliecinājumu tam, kurš alkst sniegt to, ko Tu viņam esi nolīcis savā Grāmatā, un ievēro to, kas izplatīs Tavas pieņemšanas saldo smaržu. Patiesi, Tu esi visuvarenais, visžēlsirdīgais, visupiedodošais un visudāsnaiss.

[1]

Tavs nodoms apciemot svētīto Namu ir pieņemams un tīkams šī Pārestības Cietušā acīs ..

Saki: Ak, ļaudis, pirmais pienākums ir atzīt vienīgo patieso Dievu – lai slavēta Viņa godība –, otrs ir izrādīt nelokāmību, kalpojot Viņa Lietuvai, un pēc šiem – cilvēka pienākums ir šķīstīt savu bagātību un pasaulīgo mantu tā, kā to nolīcis Dievs. Tālab tev pieklājas vispirms izpildīt savu pienākumu pret Dieva tiesību un tikai tad sākt ceļu uz Viņa svētīto Namu. Tas tapis tev darīts zināms kā labvēlības zīme.

[2]

Ja kāds iegūst simts mithqál zelta, deviņpadsmit no tiem pienākas Dievam un jānodod Viņam, zemes un debesu Darinātājam. Raugiet, ak, ļaudis, lai neliedzat sev tik lielu velti. To Mēs esam jums pavēlējuši, lai arī Mēs varam labi iztikt bez jums un bez visa tā, kas ir uz zemes un debesīs; tajā slēpjas labumi un gudrība, kas pārsniedz ikviena izpratni, izņemot viszinīgo Dievu, kurš nojauš visu. Saki: Ar šo līdzekli Viņš ir vēlējis šķīstīt to, kas jums pieder, un dot jums iespēju tuvināties

¹ Visi citāti šajā kompilācijā no Bahá'u'lláh un 'Abdu'l-Bahá rakstiem ir izvilkumi no vēstuļrakstiem persiešu un arābu valodā, ja nav norādīts citādi.

visas pasaules bagātības, par to vēlēdamies pazemot Dieva Lietu, pat ja šīs nievas būtu necīgākas par sinepju graudiņu, šāda nodeva nebūtu pieļaujama. Visa pasaule ir piederējusi un vienmēr piederēs Dievam. Ja cilvēks piedāvā Ғуқуқ labprātīgi un no sirds, ar vislielāko prieku un starojumu, tas tiks pieņemts; citādi – nē. Šā labā darba augļi atgriezīsies pie pašiem maksātājiem. Šis līdzeklis top ieviests, ņemot vērā nepieciešamību pēc materiāliem līdzekļiem, jo „Dievs neko nepiepilda citādi, kā vien ar tam domātajiem līdzekļiem”. Tādējādi tika doti norādījumi pieņemt Ғуқуқ.

[5]

Vienīgais patiesais Dievs – lai augstu cildināta Viņa godība – vienmēr ir bijis un būs augstāks par jebkādām slavinājuma izpausmēm un savā svētumā stāv pāri esības pasaulei un visām tās bagātībām. It viss, kas no Viņa cēlies, dod augļus, kuru svētība atgriežas pie cilvēkiem. Pavisam drīz tie saredzēs patiesību, kas slēpjas vārdos, ko Dižuma Mēle ir paudusi senāk un ko paudīs nākotnē. Un šī svētība pieaugs vēl vairāk, ja jūs maksāsiet Ғуқуқ ar vislielāko prieku un starojumu pilnīgas pazemības un mīlestības garā.

[6]

Ak, Zayn! Tās dvēseles, kas tur Dieva Grāmatā noliktos priekšrakstus, Viņa acīs ir cienījamākās. Nav ne mazāko šaubu, ka it viss, kas top atklāts no dievišķo baušļu debesīm, ir cēlies no Viņa gudrības un ir pašu cilvēku interesēs. Bez tam šīs necīgās summas, kas nav pieminēšanas vērtas, tomēr ir Viņam tīkamas, jo devēji tās ziedo Dievam. Ja nodeva ir kaut vai viens labības graudiņš, tā tiek uzlūkota kā visas pasaules ražu krāšņākā rota.

[7]

Ikviens, kam dota iespēja maksāt Dieva tiesību, taps pieskaitīts tiem, kas ievērojuši vienīgā patiesā Dieva – lai augstu slavēta Viņa godība – lēmumus un pildījuši to, ko nolikusi Visugodinātā Spālva.

Atkal un atkal Mēs esam rakstījuši un devuši rīkojumu, ka neviens nedrīkst lūgt maksāt Ғуқúқ. Katra cilvēka, kas no labas gribas iemaksā Ғуқúқu'lláh ar vislielāko prieku un gandarījumu, nodeva ir pieņemama; pretējā gadījumā to pieņemt nav bijis ļauts un arī tagad nav atļauts. Tiem, kas nevērīgi attiecas pret savu pienākumu, ir dažos vārdos par to jāatgādina. Cilvēkam jārikojas no laba prāta un visur un vienmēr jātur visaugstākajā cieņā Dieva Lieta. Mēs jau reiz rakstījām, ka tad, ja kādam cilvēkam piederētu visa pasaule un viņš piedāvātu visu savu mantu par iespēju kaut par sinepju graudiņa tiesu noniecināt Lietu, no šādām bagātībām būtu obligāti jāatsakās. Tāda ir Dieva Lieta – mūžīga pagātnē un mūžīga nākamībā. Labi tiem, kas rīkojas pēc šiem priekšrakstiem.

Norādījums par Ғуқúқ maksājumu ir tikai labvēlība no vienīgā patiesā Dieva – augsta lai ir Viņa godība –, un labumi no tās atgriezīsies pie pašiem devējiem. It visiem pieklājas pateikties viscildenajam Dievam, kurš savā žēlsirdībā ir devis tiem iespēju pildīt Ғуқúқ pienākumu. Mūsu Spalva ilgi klusēja, nedodot nekādus norādījumus šajā sakarā, līdz pienāca laiks, kad Viņa neizdibināmās gudrības spēkā nāca prasība pieņemt Ғуқúқ. „Dievs neko nepiepilda citādi, kā vien ar tam domātajiem līdzekļiem”. Dažiem cilvēkiem ir būtiski saņemt palīdzību, un citiem nepieciešama uzmanība un rūpes, taču tam jānotiek ar Dieva, palīga briesmās, pašpastāvošā, atļauju.

[8]

Un nu, kas attiecas uz tevis minēto saistībā ar Ғуқúқ. Tas tapis noteikts tikai dēļ vienīgā pa tiesā Dieva – lai augstu slavēta Viņa godība – un ir nogādājams Viņa svētās klātbūtnes galmā. Viņa rokās ir visas varas avots. Viņš dara, kā Viņam tik, un lemj pēc sava prāta ..

Šis lēmums ir saistošs ikvienam, un, to turot, cilvēks taps celts godā, jo tas šķīstīs viņa mantu, nesīs viņam svētību un vairoš viņa labklājību. Tomēr cilvēki vēl pagaidām neapzinās tā svarīgumu. Tie turpina raust bagātību ar likumīgiem un pretlikumīgiem līdzekļiem, lai nodotu to tālāk saviem mantiniekiem, kaut arī neviens nespēj atbildēt, ko labu tas viņiem nesīs. Saki: Šajā dienā patiesais mantinieks ir Dieva Vārds,

jo mērķis, kas ir mantošanas pamatā, ir cilvēka vārda un viņa atstāto pēdu saglabāšana. Ir nešaubīgi skaidrs, ka gadu simteņu un tūkstošu gaitā šis zīmes izzudīs, turpretī katrs vārds, ko, godinot kādu cilvēku, ir rakstījusi Godības Spalva, paliks tik ilgi, kamēr vien pastāvēs zemes un debesu valstības.

[9]

Šī ir Dāsnuma Grāmata, ko atsedzis mūžības Ķēniņš. Tas, kurš izrotā sevi ar šo tikumu, ir izcēlis sevi citu starpā, un Viszēlīgais viņu svētīs no savas godības valstības augstumiem. Tomēr, ja viņš par spīti savam augstajam stāvoklim un izcilībai izietu ārpus zināmām robežām, Viszinošais un Visuviedais viņu uzlūkotu kā izšķērdētāju. Turieties pie mērenības. Šis ir bauslis, ko Viņš, kuram pieder viss, Visaugstais, ir devis jums savā Dāsnuma Grāmatā. Ak jūs, kas esat dāsnuma nesēji un tā izpausmes! Esat dāsni pret tiem, kurus jūs redzat slīgstam nabadzībā. Ak jūs, kam pieder bagātības! Piesargieties, ka āriene jūs neattur no labiem darbiem Dieva, visas cilvēces Kunga, ceļā.

Saki: Es zvēru pie Dieva! Neviens nav nicināms Visuvarenā acīs par to, ka ir nabags. Drīzāk viņš tiek pacelts augstumos, ja atklājas, ka viņš pieder pie pacietīgajiem. Svētīgi tie nabagie, kas ir nelokāmi savā pacietībā, un būt bēdām pār tiem bagātajiem, kas atsakās maksāt *Huqúqu'lláh* un nepilda to, kas tiem nolikts Viņa sargātajā vēstuļrakstā.

Saki: Nekļūstiet lepni dēļ pasaulīgajām bagātībām, kas jums pieder. Domājiet par brīdi, kad jūsu šiszemes gaitām pienāks gals un jūs saņemsiet atlīdzību par jūsu darbiem, kas nolikta cēlā, varenā Dieva Grāmatā. Svētīgs tas bagātais, kuram laicīgā manta nav spējusi kļūt par šķērslī, kas tam traucētu vērsties pie Dieva, visu vārdu Kunga. Patiesi, vēlīgā, visuzinošā Dieva acīs tāds ir pieskaitāms visdziļākajiem no cilvēkiem.

Saki: Nolikta diena ir klāt. Šis ir labo darbu pavasara laiks, ja vien jūs esat no tiem, kas spēj apjaust. Pūlieties, cik spēka, nest tādus augļus, kas nūdien būs jums alga jūsu visugodinātā, visuslavētā Kunga pasaulēs.

Saki: Turieties jo cieši pie cildināmiem paradumiem un labiem darbiem un neesiet no tiem, kas vilcinās. Ikvienam piederas nelokāmi turēties pie visa, kas sekmē Dieva, jūsu varenā, spēcīgā Kunga Lietas godā celšanu.

Saki: Vai jūs neredzat pasauli ar visām tās pārmaiņām, iespējām un raibajām krāsām? Kālab jūs apmierina pasaule un viss, kas tajā? Atveriet acis un esiet no tiem, kam dāvāta atskārsme. Strauji tuvojas tā diena, kad visas šīs lietas zudīs tik ātri kā zibens uzplaiksnījums, nē, pat ātrāk. Tāda ir valstības Kunga liecība šajā brīnumainajā vēstulrakstā.

Ja Dieva vārsmas jūs aizgrābtu kvēlā jūsmībā, jūs pateiktos savam Kungam sacīdami: „Slavēts esi Tu, ak, visu to siržu kvēlākā vēlme, kas steidz nonākt Tava vaiga priekšā!” Līksmojiet tad no visas sirds un dvēseles, jo Godības Spalva ir runājusi ar jums un atklājusi jums par godu lietas, ko radības mēles un pat visizcilākās mēles nespēj aprakstīt.

[10]

Ikvienam ir pienākums maksāt Ҡuqúq. Ieguvumi no šīs rīcības atgriezīsies atpakaļ pie tās veicēja. Tomēr nodevu pieņemšana ir atkarīga no prieka, brālības un gandarījuma gara, ko izrādīs taisnīgās dvēseles, kas pilda šo priekšrakstu. Tikai šādā garā doto ir atļauts pieņemt, citādi nē. Patiesi, tavs Kungs ir visa piepildījums, visuslavētais.

[11]

Ir skaidrs un acīmredzams, ka Dieva tiesības maksāšana vairo labklājību, svētību, godu un dievišķo aizsardzību. Labi tiem, kas spēj apjaust un atzīt šo patiesību, un būt bēdām pār tiem, kas tai netic. Un tam ir nosacījums, ka cilvēkam jāpilda Grāmatā noliktie priekšraksti ar vislielāko starojumu, labpatiku un no brīvas gribas. Jums piederas pamācīt draugus, lai tie dara taisnus un slavējamus darbus. Tie, kas paklausīs šim aicinājumam, paši būs ieguvēji, bet kas to nesadzirdēs – paši sev radīs zaudējumus. Patiesi, mūsu žēlastības Kungs ir visapiepildījums un visuslavētais.

[12]

Ḥuqúqu'lláh patiesi ir dižs likums. Ikkatram piederas maksāt to nodevu, jo tā ir vēlības, pārticības un visa labā avots. Tā ir velte, kas visaptverošā, visudevīgā Dieva pasaulēs būs līdzīgai ikvienai dvēselei.

[13]

Šai dienā ikviena pienākums ir kalpot Dieva Lietai, kopš Viņš, kurš ir Mūžīgā Patiesība, – lai augstu slavēta Viņa godība – ir padarījis ikkatru uzdevuma piepildīšanu uz zemes atkarīgu no materiāliem līdzekļiem. Tālab ikvienam ir noteikts maksāt to, ko sauc par Dieva tiesību.

[14]

Dižais Dievs! Šajā spožajā virsvaldībā visu pasaules karaļu un karalieņu sakrātās bagātības nav pat pieminēšanas vērtas, un tās netaps pieņemtas Dieva klātbūtnē. Tomēr sinepju graudiņš, ko ziedojuši tie, kurus Viņš mīl, taps godināts Viņa svētuma augstajā galmā un iemantos Viņa pieņemšanas krāšņo rotu. Nebeidzami augsta ir Viņa devība, nebeidzami cildena – Viņa godība.

[15]

Augļi, ko nes labi darbi, nāks atpakaļ pie to veicējiem. Šajās lietās pietiktu tikai ar vārdu. Ja kāds maksā Ḥuqúq ar vislielāko prieku un starojumu, izrādot pazemības un gandarījuma garu, viņa maksājums būs pieņemams Dieva priekšā, lai arī Viņš var iztikt bez visām pasaules tautām .. Labi tiem, kas pildījuši Dieva Grāmatā nolikto. Visiem piederas turēt to, ko lēmis Dievs, jo it viss, ko Grāmatā paudusi Godības Spalva, ir dots, lai šķīstītu, apskaidrotu un svētītu cilvēku dvēseles un nestu tiem pārticību un svētlaimi. Laimīgi tie, kas turējuši Viņa baušļus.

Neviens labs darbs nekad nav zudis un nezudīs, jo krietni darbi ir dārgumi, ko Dievs glabā, lai atlīdzinātu tiem, kas tos veikuši. Svētīgs tas kalps un tā kalpone, kas izpildījuši savu pienākumu Dieva mūsu Kunga, visu pasaulu Kunga ceļā .. Dieva tiesība jāmaksā, kad vien tas iespējams, un to jādara ar priecīgu un starojošu garu. Tiem, kam nav iespēju maksāt, taps pasniegta Viņa piedošanas greznā rota.

[16]

Nav šaubu, ka viss, ko ir atklājusi Visugodinātā Spalva, neatkarīgi no tā, vai tie ir priekšraksti vai aizliegumi, dod labumu pašiem ticīgajiem. Piemēram, starp baušļiem ir arī *Ḥuqúqu'lláh*. Ja ļaudīm tiks dota privilēģija maksāt *Ḥuqúq*, vienīgais patiesais Dievs – lai Viņam godība augstumos – noteikti viņiem dāvās svētību. Turklāt šāds maksājums ļaus viņiem un viņu pēctečiem gūt labumu no saviem īpašumiem. Kā jūs varat novērot, liela cilvēku bagātību daļa tiek zaudēta, jo Dievs lemj pārņemt viņu īpašumus par labu svešiniekiem vai arī tādiem mantiniekiem, ar kuriem salīdzinājumā svešinieki būtu pat vēlamāki.

Dieva pilnīgā gudrība tālu pārsniedz jebkādu aprakstu vai piemērotu pieminēšanu. Patiesi, cilvēki redz savām acīm un tomēr noliedz; viņi apzinās, tomēr izliekas, ka nezina. Ja viņi būtu ievērojuši Dieva priekšrakstus, viņi būtu guvuši šīs un nākamās pasaules labumus.

[17]

Ḥuqúq jautājums ir atkarīgs no katra cilvēka labprātības. Šī nodeva ir labprāt pieņemama no ikviena īstena ticīgā, kurš gatavs maksāt Dieva tiesību labprātīgi un no sirds, ar vislielāko prieku un starojumu, bet ne citādi. Patiesi, jūsu Kungs ir neatkarīgs no visas cilvēces. Apdomājiet Visžēlīgā vārdus, ko Viņš atklājis Korānā: „Ak, ļaudis! jūs tie, kas trūcīgi Dievā, bet Dievs – Viņš Bagātais, Slavināmais.”¹

It vienmēr un visur cilvēkam jātur godā un cieņā Dieva Lieta.

[18]

Tu rakstīji, ka viņi solījušies ievērot savā dzīvē vislielāko askētismu ar nodomu visus savus atlikušos ienākumus sūtīt Viņa augstās klātbūtnes priekšā. Šis jautājums tika pieminēts Viņa svētajā galmā. Viņš teica: Lai viņi ir mēreni savos darbos un nepakļauj sevi grūtībām. Mums labpatiktu, ka tie abi bauda tīkamu dzīvi.

[19]

¹ Korāns, 35:15. *Korāns*. Latviešu valodā. Rīga: Neputns, 2011.

Ir noteikts lēmums, kas attiecas uz Ḥuqúqu'lláh. Kad Taisnīguma Nams būs izveidots, šis likums taps celts gaismā saskaņā ar Dieva gribu.

[20]

Slavēts esi Tu, ak, mans žēlsirdīgais Kungs! Pie Tavu svēto vārdu okeāna bangām un pie Tavas augstākās varas neskaitāmajām zīmēm, un pie Tava Dievišķuma neapstrīdamajām liecībām, un pie noslēpumiem, kas apslēptas Tavu zināšanu dziļēs, esi pret mani vēlīgs, lai varu kalpot Tev un Taviem izredzētajiem, un atļauj man apzinīgi maksāt Ḥuqúq, ko Tu esi nolīcis savā Grāmatā.

Es esmu tas, ak, mans Kungs, kurš ieslēdzis sirdī Tavas godības sfēru un cieši turējies pie Tavas žēlastības tērpa maliņas. Ak Tu, kas esi visas radības Kungs un vārdu valstības Valdnieks, es lūdzu Tevi, neliedz man to, kas Tev pieder, un neapslēp no manis to, ko esi nolīcis saviem izredzētajiem.

Es lūdzos Tevi, ak, visu vārdu Kungs un debesu Radītāj, savā spēcinošajā vēlēbā palīdzi man būt nelokāmam, kalpojot Tavai Lietai, lai pasaulīgas lietas nenoklāj pār mani plīvuru un lai mani nekavē ļauna darītāji, kas cēlušies, lai šajās dienās vestu Tavus ļaudis pa maldu ceļiem. Lem tā, ak, manas sirds kvēlākā vēlme, ka es iemantoju visu labo, kas ir šajā un nākamā pasaulē. Patiesi, Tev ir tas spēks piepildīt savu gribu. Nav cita Dieva kā vien Tu – Vienmēr Piedodošais, Visdāsnākais.

[21]

Izvilumi no 'Abdu'l-Bahá rakstiem

Ak, 'Abdu'l-Bahá draugi! Kungs, apliecinot savu bezgalīgo devību, ir visžēlīgi izrādījis labvēlību saviem kalpiem, ļaudams tiem maksāt noteiktu naudas nodevu (Ḥuqúq), kas apzinīgi atdodama Viņam, kaut arī Viņš, Patiesais, un Viņa kalpi vienmēr ir bijuši neatkarīgi no visām radītajām lietām, un Dievs patiesi ir visuvaldītājs, kurš stāv augstāk par jebkādu nepieciešamību pēc dāvanām no savas

radības. Tomēr šī noteiktā naudas nodeva dara cilvēkus stingrus un nelokāmus un piesaista tiem dievišķo svētību.

(‘Abdu’l-Bahá, *Pēdējā griba un testaments* (Rīga, 2021), Pirmā daļa, 27. par.)

[22]

Kā to iepriekš noteicis radības Pirmavots, pasaules templis ir darināts pēc cilvēka ķermeņa veidola un līdzības. Patiesībā tie abi atspoguļo cits cita veidolu, ja vien tu raudzītos ar redzīgām acīm. Ar to ir domāts, ka līdzīgi kā cilvēka ķermenis šajā pasaulē, kas ārēji veidots no dažādiem locekļiem un orgāniem, patiesībā ir viens cieši saskanīgs un vienots veselums, tāpat arī fiziskās pasaules uzbūve ir līdzīga vienai būtnei, kuras locekļi un orgāni ir neatdalāmi saistīti cits ar citu.

Ja tu raudzītos ar acīm, kas spēj atklāt patiesību par visām lietām, tev taptu skaidrs, ka visciešākā saikne, kas satur kopā esības pasauli, ir saikne starp pašām radītajām lietām, un šī sadarbība, savstarpējā palīdzība un mijiedarbība ir būtiskas esības pasaules vienotā ķermeņa iezīmes, jo visa radība ir cieši saistīta savā starpā, katra no tām ietekmē kādu citu vai arī tieši vai netieši gūst cita no citas labumu.

Apdomā, piemēram, kā viena radības kopa veido augu valsti un otra – dzīvnieku valsti. Katra no tām izmanto kādus elementus, kas atrodami gaisā un ir svarīgi tās izdzīvošanai, bet tai pat laikā katra no tām rada elementus, kas nepieciešami otras kopas izdzīvošanai. Citiem vārdiem, augu valsts augšana un attīstība ir neiespējama bez dzīvnieku valsts pastāvēšanas, un dzīvnieku dzīve ir neiedomājama bez augu valsts līdzdalības. Līdzīga ir saikne, kas pastāv starp visām radītajām lietām. Tādējādi mēs varam secināt, ka sadarbība un mijiedarbība ir vitāli svarīgas īpašības, kuras piemīt esamības pasaulei pēc būtības un bez kurām visa radība aizietu nebūtībā.

Pavērojot plašo radības saimi, tu redzēsi, ka, jo augstāk kāda būtņu valsts atrodas uz radības piramīdas, jo acīmredzamākas ir zīmes un liecības, kas apliecina patiesību, ka sadarbība un mijiedarbība starp augstākas kārtas būtnēm ir lielāka nekā starp zemākas kārtas būtnēm. Piemēram, šīs fundamentālās patiesības zīmes augu valstī ir

uzkrītošākas nekā minerālu valstī, tomēr dzīvnieku valstī tās izpaužas vēl skaidrāk nekā augu valstī.

Un tā nu, kad tu palūkojies uz cilvēku pasauli, tu redzi šo brīnumaino parādību spoži mirdzam visaugstākajā pilnībā, jo šajā kārtā sadarbība, savstarpēja palīdzība un mijiedarbība sniedzas tālāk par ķermeņa un materiālās pasaules robežām un izpaužas visos stāvokļos: gan fiziskos, gan garīgos, tādos, kas saistīti ar prātu, domām, viedokļiem, uzvedību, paradumiem, attieksmi, izpratni, jūtām vai citām cilvēka dvēseles šķautnēm. Tajās visās tu atradīsi cieši iesakņojušās šīs vienojošās saites. Jo vairāk šī savstarpējā saikne tiks stiprināta un paplašināta, jo tālāk cilvēku sabiedrība pavirzīsies uz priekšu savā attīstībā un labklājībā. Patiesi, bez šīm vitāli svarīgajām saitēm cilvēces pasaulei būtu pilnīgi neiespējami sasniegt pilnīgu laimi un panākumus.

Tagad apdomā: ja šis būtiskais jautājums ir tik svarīgs starp cilvēkiem, kas ir tikai esības pasaules izpausmes, cik gan daudz dižākam jābūt sadarbības un savstarpējās palīdzības garam starp tiem, kas ir radītās pasaules esences, kas meklējuši debesu Koka sargājošo pavēni un kas iemantojuši dievišķās godības izpausmju vēlibu; un kā šim garam caur viņu dedzīgajiem pūliņiem un caur viņu brālīgumu un saskaņu jāizpaužas katrā viņu iekšējās un ārējās dzīves jomā, gara un dievišķo noslēpumu sfērā un visās lietās, kas saistītas ar šo un nākamo pasauli. Tālab nav nekādu šaubu, ka viņiem jābūt gataviem pat atdot savas dzīvības citam par citu.

Šis ir galvenais princips, uz kura balstās *Ḥuqúqu'lláh* institūcijas ieviešana, jo ieņēmumi no tās tiek veltīti minēto mērķu veicināšanai. Citādi vienīgais patiesais Dievs vienmēr ir bijis un vienmēr būs neatkarīgs no visa cita kā vien no sevis. Kā Viņš ir ļāvis visai radībai baudīt Viņa nebeidzamo vēlibu un sirsniņo laipnību, gluži tāpat Viņš spēj dāvēt bagātības saviem iemīļotajiem no savas varas dārgumu glabātuvēm. Tomēr gudrība, kas slēpjas šajā bauslī ir tāda, ka došana ir Dievam tīkama rīcība. Apdomā, cik ļoti tīkamam jābūt šim dižajam darbam Viņa acīs, ja reiz Viņš to ir saistījis ar savu Patību. Priecājies tad nu jel, ak, dāsnā tauta!

Mēs no visas sirds ceram, ka šajā dižākajā ciklā visžēlīgā Dieva brīnumainās īpašības caur godības Kēniņa bezgalīgām veltēm un svētībām radīs izpausmi Dieva kalpu dzīvēs, ka to saldais aromāts izplatīsies uz visām pasaules malām.

Šo jautājumu vēl nepieciešams aplūkot sīkāk, bet īsumā mēs esam to izskaidrojuši.

[23]

Ak, mani debesu draugi! Ir pilnīgi skaidrs un acīmredzams, ka Nesalīdzināmais vienmēr ir bijis godināts par Viņa neierobežoto bagātību, cildināts par Viņa visu aptverošo žēlastību, raksturots ar Viņam piemītošo mūžīgo vēlību un zināms par Viņa dāvanām esamības pasaulei. Tomēr savā neizdibināmajā gudrībā, un lai uzliktu saviem kalpiem vienreizēju pārbaudījumu, kas palīdzēs atsijāt svešiniekus no draugiem, Viņš ir pavēlējis tiem maksāt Ħuqúq un padarījis to par obligātu pienākumu.

Tie, kas pildījuši šo svarīgo nolēmumu, ir saņēmuši debesu svētību, un abās pasaulēs viņu vaigs ir spoži mirdzējis, un viņu nāsis ir ieelpojušas Dieva maigās žēlastības saldo smaržu. Viens no Viņa neierobežotās gudrības apliecinājumiem ir tas, ka Ħuqúq maksāšana ļauj maksātājiem kļūt stingriem un nelokāmiem un spēcīgi ietekmē viņu sirdis un dvēseles. Turklāt Ħuqúq tiks izmantots labdarīgiem mērķiem.

[24]

Pateicieties Dievam, kas žēlīgi ļāvis jums turēt Viņa *Vissvētākajā grāmatā* nolikto priekšrakstu, jo jūs esat cēlušies pildīt Ħuqúq pienākumu, un Dievs ir pieņēmis jūsu labo darbu.

Ziniet arī, ka tos, kuri uzticīgi kalpo, Visžēlsirdīgais apdāvinās no savām debesu dārgumu krātuvēm un ka Ħuqúq nodeva ir tikai Viņa uzliktais pārbaudījums Viņa kalpiem un kalponēm. Tālab ikviens īstens un paties ticīgais maksās Ħuqúq, kas pēc tam tiks tērēts palīdzībai nabadzīgajiem, cilvēkiem ar invaliditāti, nonākušajiem grūtībās un bāreņiem, kā arī citām svarīgām Dieva Lietas vajadzībām, tāpat kā Kristus iedibināja fondu labiem darbiem.

[25]

Izvilkums no vēstules, kas rakstīta Shoghi Effendi vārdā

Liela ir atlīdzība, ko Dievs paredzējis uzticīgajām un lojālajām dvēselēm, šķīstajām un nesavtīgajām būtnēm, kas labprātīgi un no sirds ir novēlējušas daļu savas laicīgās mantas Dieva Lietai savas dzīves laikā vai ar saviem testamentiem un ir baudījuši privilēģiju un godu pildīt savu pienākumu pret *Ḥuqúqu'lláh*.

No manas puses sniedziet pārliecību maksātājiem un to aizgājēju palicējiem, kas devušies pie Dieva augstībā, apliecinot, ka šie darbi un ziedojumi pilnīgi noteikti piesaistīs dievišķu palīdzību, debesu svētību un neskaitāmus labvēlību, kā arī sekmēs Starptautiskās bahāju kopienas daudzās intereses. Svētīgie tie ir, jo Dievs ir ļāvis viņiem pildīt to, kas viņus paaugstinās gan šajā pasaulē, gan nākamajā.

(1945. gada 23. jūnijā, vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[26]

Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm

Šāds nepieredzēti liels nenovēršamu sasniegumu skaits – *Kitáb-i-Aqdas* izdošana, Karmela kalna apbūves projektu sekmīgā īstenošana, Sešu gadu plāna noslēgums, Svētā gada sākums – atdzīvina bahājiešu pasaules cerības, sagatavo augsni vēl dižākiem centieniem nekā tie, kas paveikti līdz šim, un norāda mums visiem uz jauna vēstures laikposma sākumu. Tad nu piedienas, ka šajos labvēlīgajos apstākļos visiem, kas tic augstākajai Dieva Izpaušmei, vajadzētu ar prieku pieņemt sakrālo likumu, kas ļauj katram paust savu ziedošanos Dievam ar dziļi personisku, sirdsapziņas diktētu rīcību, kura veicina kopējo labklājību un izveido tiešu saikni starp katru ticīgo un centrālo ticības institūciju un – pats galvenais – nodrošina paklausīgajiem un patiesīgajiem likteņa neapprakstāmo vēlību un bagātīgu svētību. Ar pazemību mūsu visaugstā Kunga priekšā mēs tagad paziņojam, ka, sākot ar 1992. gada *Riḍván*, Svētā gada sākumā, *Ḥuqúqu'lláh* likums

jeb Dieva tiesība tiks piemērots visā pasaulē. Visi ar mīlestību tiek aicināti to ievērot.

(1991. gada Riđván, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule visiem pasaules bahājiešiem.)

[27]

Un tagad, kad visapkārt valda gaidpilnas cerības saistībā ar abiem lielajiem piemiņas pasākumiem¹ un bahāju atklāsmes Grāmatu mātes gaidāmo izdošanu, ko nu pavisam noteikti nekas vairs nespēs aizkavēt, stājas spēkā Ҳуқуқу'ллáh likums, kas kļūs par mūsu vispasaules kopienas locekļu dzīves pastāvīgu sastāvdaļu. Lai apsolītās dievišķās veltes dāsni līst pār Kunga iemīļotajiem visās zemēs.

(1992. gada Riđván, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule visiem pasaules bahājiešiem.)

[28]

Vispasaules Taisnīguma Nams no visas sirds cer, ka Svētā gada gars un labie augļi, ko nes paklausība Ҳуқуқу'ллáh likumam, tiks ticīgajiem ātrāk sākt apzināties ticības fondu sakrālo būtību un to neatsveramo lomu Bahá'u'lláh atklāsmes mērķa īstenošanā.

(1992. gada 19. jūnijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādai nacionālajai garīgajai padomei.)

[29]

Šajā virsvaldībā Ҳуқуқу'ллáh institūcija sekmēs cilvēces garīguma izkopšanu, veicinot jaunu attieksmi pret materiālo līdzekļu iegūšanu un izmantošanu. Tā palīdzēs iegūt materiālos līdzekļus lielu kolektīvu iniciatīvu īstenošanai, kuru mērķis ir uzlabot visus dzīves aspektus un kuras būs spēcīgs pasaules civilizācijas izaugsmi veicinošs elements.

(2003. gada 12. janvārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule Ҳуқуқу'ллáh institūcijas vietniekiem un pārstāvjiem.)

[30]

¹ Atsauce uz svinīgo simto gadadienu kopš Bahá'u'lláh debesbraukšanas un Viņa varenās derības simtgades svinībām.

Kas attiecas uz jūsu bažām saistībā ar naudu, bagātības iegūšana pati par sevi nav biedējošs mērķis, tā ir praktiska nepieciešamība. Problēmas ar lieliem materiālajiem līdzekļiem rodas no nepareizas attieksmes pret to esamību un izmantošanu. Šajā sakarā jums varbūt palīdzēs *Apslēpto vārdu* persiešu daļas 80., 81. un 82. vārsma. Tāpat kā daudzos citos mūsu privātās dzīves aspektos Bahá'u'lláh mācība palīdz mums pārvarēt pārbaudījumus, ko uzliek bagātība, iedibinot Ḥuqúqu'lláh likumu, dodot mums iespēju ziedot līdzekļus bahāju fondiem un veicinot labdarīgus centienus visu cilvēku labklājības labā.

(2005. gada 7. oktobrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[31]

2. ҲУҚУҚУ'ЛЛАҲ LIKUMA PIEMĒROŠANA

Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem

Tie, kas ievērojuši savus solījumus, pildījuši savus pienākumus, turējuši savas apņemšanās un zvērestus, atdevuši Dievam Viņa uzticēto un Viņa tiesību – tie ir pieskaitāmi pie visaugstākās paradīzes iemītniekiem. Tā nu šis Pārestības Cietušais no sava stingrā cietuma sūta viņiem šo labo vēsti. Svētīgi tie kalpi un kalpones, kas pildījuši savus pienākumus, un svētīgs tas vīrs, kas stingri turējies pie krietniem darbiem un īstenojis to, kas viņam nolikts Dieva, visu pasaulu Kunga, Grāmatā.

[32]

Dieva tiesības maksāšana ir atkarīga no cilvēka finansiālajām iespējām. Ja kāds nav spējīgs pildīt savas saistības, Dievs patiesi viņam pieder. Viņš ir visupiedodošais, visudāsnaiss.

[33]

JAUTĀJUMS: Sakarā ar pamatsummu, par kuru maksājams Ҳуқуқу'ллáh.

ATBILDE: Pamatsumma, par kuru maksājams Ҳуқуқу'ллáh, ir deviņpadsmit mithqál zelta. Citiem vārdiem, kad tikusi iegūta šāda naudas summa, ir jāmaksā Ҳуқуқ. Tāpat Ҳуқуқ ir maksājams, kad kāda cita veida īpašuma vērtība, bet ne skaits sasniedz minēto lielumu. Ҳуқуқ ir maksājams ne vairāk par vienu reizi. Piemēram, ja cilvēks iegūst tūkstoti mithqál zelta un par to nomaksā Ҳуқуқ, viņam par šo summu vairs nekādi turpmāki maksājumi nav jāmaksā, bet gan tikai par pieaugumu pie tā, kas iegūts caur tirdzniecības darījumiem un tamlīdzīgā veidā. Kad šis pieaugums, proti, peļņa, sasniedz minēto summu, cilvēkam jāpilda tas, ko nolīcis Dievs. Tikai tad, ja pamatkapitāls pāriet citās rokās, par to no jauna maksājams Ҳуқуқ tādā pašā apmērā, kāds tas bija pirmo reizi. Visa Pirmsākums ir noteicis, ka Ҳуқуқу'ллáh ir maksājams par vērtību, kāda cilvēkam pieder, taču šajā visvarenajā virsvaldībā Mēs no tā esam atbrīvojuši

mājsaimniecības aprīkojumu, proti, dzīvei nepieciešamo aprīkojumu, kā arī pašu mājokli.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 8.)

[34]

JAUTĀJUMS: *Kas ir svarīgāks: Ĥuqúqu'lláh nomaksāšana, aizgājēja parādu segšana vai arī apglabāšanas un bērņu izmaksas?*

ATBILDE: Pirmā vietā ir apglabāšana un bērņu, tālāk jāsedz parādi, un tad jānomaksā Ĥuqúqu'lláh. Ja izrādās, ka ar aizgājēja īpašumu viņa parādu segšanai nepietiek, tā atlikums ir jāsadala pa parādiem proporcionāli to apmēriem.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 9.)

[35]

JAUTĀJUMS: *Kitáb-i-Aqdas dod rīkojumu maksāt Ĥuqúqu'lláh. Vai dzīvesvieta un pie tās piederošais aprīkojums un iekārtojums tiek vai netiek iekļauti īpašumā, par kuru maksājams Ĥuqúq?*

ATBILDE: Persiešu valodā atklātajos likumos Mēs esam nolikuši, ka šajā visvarenajā virsvaldībā dzīvesvieta un tās aprīkojums, proti, nepieciešamais aprīkojums, ar šo maksājumu nav apliekami.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 42.)

[36]

JAUTĀJUMS: *Ja, piemēram, kādam cilvēkam ir simts túmán¹ un viņš par šo summu nomaksā Ĥuqúq, pazaudē pusi šīs summas neveiksmīgos darījumos un pēc tam tirgojoties uz rokas esošā summa atkal pieaug līdz tai, par kādu ir jāmaksā Ĥuqúq, – vai šādam cilvēkam ir jāmaksā Ĥuqúq?*

ATBILDE: Šādā gadījumā Ĥuqúq nav jāmaksā.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 44.)

[37]

¹ Túmán (tomans) ir Irānas naudas vienība līdz 1925. gadam. – Redaktora piezīme.

JAUTĀJUMS: *Ja pēc Huqúq nomaksāšanas tie paši simts túmán tiek zaudēti pilnībā, bet pēc tam, pateicoties tirdzniecībai un darījumiem, tiek pilnībā atgūti, vai Huqúq ir jāmaksā otru reizi vai nē?*

ATBILDE: Arī šajā gadījumā Huqúq maksāšana netiek prasīta.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 45.)

[38]

JAUTĀJUMS: *Vai, sastādot testamentu, cilvēks drīkst daļu no sava īpašuma, bez tās, kas paredzēta Huqúqu'lláh nomaksāšanai un parādu nokārtošanai, novēlēt labdarības darbiem, vai arī viņam ir tiesības tikai piešķirt zināmu summu apbedīšanas un bērū izdevumu segšanai, tā kā viņa īpašuma pārējā daļa tiks sadalīta Dieva noteiktā kārtībā starp norādīto kategoriju mantiniekiem?*

ATBILDE: Juridiski cilvēks ir tiesīgs pilnībā lemt pār savu īpašumu. Ja viņš spēj nomaksāt Huqúqu'lláh un ja viņam nav parādu, tad viss, kas ir rakstīts viņa testamentā, un jebkādas deklarācijas vai paziņojumi, ko tas satur, būs pieņemami. Patiesi, Dievs ir viņam atļāvis rīkoties ar to, ko Viņš viņam ir dāvājis, kā vien viņš pats vēlas.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 69.)

[39]

JAUTĀJUMS: *Ja aizgājējs nav nokārtojis Huqúqu'lláh pienākumu un nav nomaksājis arī citus savus parādus, vai šie parādi ir sedzami ar proporcionāliem atvilkumiem no dzīvesvietas, personīgajām drēbēm un pārējā viņa īpašuma vai arī dzīvesvieta un personīgās drēbes ir atliekami malā vīriešu dzimuma pēcnācējam, un tātad parādi ir jāsedz no pārējā īpašuma? Un ja pārējā īpašuma šim nolūkam nepietiek, kā tad ir nokārtojami parādi?*

ATBILDE: Nenokārtotie parādi un Huqúqu'lláh maksājumi ir kārtojami no pārējā īpašuma, bet, ja arī ar to šim nolūkam nepietiek, tad iztrūkums ir jāsedz no dzīvesvietas un personīgo drēbju vērtības.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 80.)

[40]

JAUTĀJUMS: *Ja cilvēka bagātība pārsniedz deviņpadsmit mithqál, vai tai jāpieaug par vēl vieniem deviņpadsmit, lai par to būtu jāmaksā Ḥuqúq, jeb arī tas ir maksājams par jebkādu pieaugumu?*

ATBILDE: Summa, kas nākusi klāt pie deviņpadsmit, nav aplikama ar Ḥuqúq, kamēr tā nav sasniegusi vēl vienus deviņpadsmit.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 90.)

[41]

JAUTĀJUMS: *Attiecībā uz uzņēmuma iekārtām un aprīkojumu, kas nepieciešams, lai cilvēks varētu piekopt savu darbu vai arodu, – vai tie ir pakļaujami Ḥuqúqu'lláh maksājumiem, vai arī tiem piemērojami tie paši noteikumi, kas attiecas uz mājsaimniecības aprīkojumu?*

ATBILDE: Uz tiem tiek attiecināti tie paši noteikumi kā uz mājsaimniecības aprīkojumu.

(The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book, Questions and Answers, no. 95.)

[42]

Minimālā summa, kas aplikama ar Ḥuqúqu'lláh maksājumu, ir sasniegta, kad cilvēka īpašumu vērtība sasniedz skaitli *Váhid*;¹ proti, kad vien cilvēka īpašumā nonāk deviņpadsmit mithqál zelta vai arī kad viņš iegūst mantu, kuras vērtība atbilst šai summai, tad summa, kas paliek pāri pēc ikgadējo izdevumu atskaitīšanas, ir aplikama ar Ḥuqúq, kura nomaksāšana ir obligāta.

[43]

Dievs ir lēmis, ka īpašums, kas nav peļņu nesošs, proti, kas nedod ienākumus, nav aplikams ar Ḥuqúq maksājumu. Patiesi Viņš ir lēmējs, Viņš ir devējs.

[44]

¹ Deviņpadsmit.

Izvilkumi no 'Abdu'l-Bahá rakstiem

Tu uzdevi jautājumu par Ħuqúq. No gada ienākumiem ir atskaitāmi visi izdevumi, kas radušies šā gada laikā, un no tā, kas paliek pāri, 19% ir maksājami Ħuqúq. Pieņemsim, ka cilvēks no darījumiem ir nopelnījis £1000. Pēc tam, kad atskaitīti ikgadējie izdevumi, teiksim, £600, viņam paliktu pāri £400, no kurām ir maksājams Ħuqúq 19% apmērā. Tādējādi Ħuqúq labdarīgajiem mērķiem būtu jāziedo £76.

Ar Ħuqúq nav apliekams viss cilvēka īpašums katru gadu. Cilvēkam var piederēt manta £100 000 vērtībā. Kā gan no viņa var prasīt ik gadu maksāt Ħuqúq no šā īpašuma? Piemēram, lai kādu peļņu tu būtu guvis vienā konkrētā gadā, tev jāatskaita no tās izdevumi, kas tev šajā gadā radušies. Ħuqúq ir maksājams no atlikušās summas. Īpašumi, par kuriem Ħuqúq tika nomaksāts iepriekšējā gadā, ir atbrīvoti no turpmākajiem Ħuqúq maksājumiem.

[45]

Kas attiecas uz Ħuqúq, tas ir maksājams no summas, kas paliek pāri pēc ikgadējo izdevumu atskaitīšanas. Tomēr jebkāda nauda vai manta, kas nepieciešama iztikas līdzekļu pelnīšanai un par kuru Ħuqúq jau reiz ir nomaksāts, ir atbrīvota no Ħuqúq maksājumiem. Šis atbrīvojums attiecas arī uz īpašumu, par kuru Ħuqúq jau ir ticis nomaksāts un kurš nenes lielāku peļņu, nekā cilvēkam vajadzīgs iztikai .. Ir pieļaujams, ka maksātājs pats drikst Ħuqúq daļēji vai pilnībā izlietot noteiktiem mērķiem, bet tas jādara ar Lietas vadības iestādes atļauju, pie kuras visiem jāvērsas.

[46]

Ar Ħuqúq tiek aplikts viss, kas cilvēkam pieder. Tomēr, ja cilvēks jau ir samaksājis Ħuqúq par kādu konkrētu īpašumu, un šis īpašums nenes lielāku peļņu, nekā cilvēkam vajadzīgs iztikai, šim cilvēkam Ħuqúq vairs nav jāmaksā.

Ħuqúq nav jāmaksā par lauksaimniecības darbarīkiem un aprīkojumu, un par mājlopiem, ko izmanto lauku aparšanai, ja vien to nav vairāk, nekā nepieciešams.

[47]

Kas attiecas uz to, kā maksājams *Ḥuqúq*: pēc tam, kad atskaitīti izdevumi, kas radušies gada laikā, pārpalikums no ieņēmumiem, kas iegūti no īpašuma, profesionālās vai uzņēmējdarbības, ir pakļauts *Ḥuqúq* maksājumam.

[48]

Izvilkami no 'Abdu'l-Bahá mutiskās atbildes

JAUTĀJUMS: Kas attiecas uz Ḥuqúq, vai tas nozīmē, ka 1/19 ir jāmaksā no cilvēka tīrā ienākuma vai no bruto ienākuma? Piemēram, Amerikā no bruto ienākuma ir jāmaksā nodoklis pēc tam, kad piemēroti noteikti atvieglojumi. Kā tas notiek Ḥuqúq gadījumā?

ATBILDE: 'Abdu'l-Bahá skaidrojuma būtība bija šāda: pēc tam, kad cilvēks ir sedzis visus savus nepieciešamos izdevumus, 19% no tā, kas paliek pāri, viņš samaksā kā Ḥuqúq. Piemēram, ja cilvēkam pēc visu izdevumu segšanas paliek 100 piastru, tad 19 piastru viņš atdod kā Ḥuqúq Dieva Lietas labā. Tas tiek darīts gada beigās, kad viņš ir precīzi aprēķinājis, kādi bijuši viņa izdevumi. Par katriem simts piastriem 19 tiek atdoti kā Ḥuqúq maksājums.

Viņš to nomaksā vienreiz; pēc tam par šo summu *Ḥuqúq* vairs nav jāmaksā. Tas ir nokārtots. Nākamajā gadā viņš to maksās no summas, kas paliks pāri pēc tam, kad viņš būs atskaitījis savus izdevumus un atskaitījis arī summu, par kuru viņš nomaksāja *Ḥuqúq* iepriekšējā gadā.

Piemēram, ja pirmā gada beigās šim cilvēkam pēc visu izdevumu segšanas paliek pāri 1000 piastriem, 190 piastriem viņš samaksā kā *Ḥuqúq*; nākamā gada beigās pēc visu izdevumu atskaitīšanas viņam paliek pāri, pieņemsim, 2000 piastriem. Tā kā viņš jau iepriekšējā gadā samaksāja *Ḥuqúq* par 1000 piastriem, šī summa tiek atskaitīta no 2000 piastriem, un viņam jāmaksā *Ḥuqúq* par atlikušajiem 1000 piastriem (jeb 190 piastriem). Ja trešā gada beigās viņam pieder 2500 piastriem, viņš atskaita no šīs summas 2000 piastriem un maksā 19% no 500 piastriem jeb 95 piastriem. Ja ceturta gada beigās viņam ir 2500 piastriem, *Ḥuqúq* no šīs summas netiek atvilkt.

JAUTĀJUMS: *Vai, atrēķinot mūsu nepieciešamos izdevumus, ziedojumi Mashriqu'l-Adhkár, mācīšanas vajadzībām un citiem Lietas pasākumiem ir uzskatāmi par daļu no Ħuqúq vai arī tie ir uzlūkojami kā atsevišķi ziedojumi?*

ATBILDE: 'Abdu'l-Bahá atbildēja, ka Ħuqúq ir maksājams atsevišķi un neatkarīgi no minētajiem ziedojumiem, un tas ir nomaksājams vispirms. Tikai tad, kad noteikts tā apmērs, var pievērsties pārējām lietām. Viņš pasmaidīja un teica, ka pēc tam, kad Ħuqúq būs nomaksāts, 'Abdu'l-Bahá noteiks, cik daudz no tā tiks nodots Mashriqu'l-Adhkár, cik mācīšanas vajadzībām, cik trūcīgajiem utt.

(Intervija ar 'Abdu'l-Bahá 1919. gada 26. novembrī, pierakstīta ar Shoghi Effendi roku aptuveni 1920. gadā. Jautājumu vēstulē bez datuma uzdeva George O. Latimer.)

[49]

Izvilcumi no Shoghi Effendi un viņa vārdā rakstītām vēstulēm

Kas attiecas uz Ħuqúqu'lláh..., tas tiek piemērots precēm, īpašumiem un ienākumiem. Pēc nepieciešamo izdevumu atskaitīšanas summa, kas paliek pāri no peļņas un ir nākusi klāt pie cilvēka kapitāla, ir apliekama ar Ħuqúq. Kad par noteiktu summu ir nomaksāts Ħuqúq, šī summa vairs nav apliekama ar Ħuqúq otrreiz, ja vien tā nemaina īpašnieku. Cilvēka mājoklis un mājsaimniecības aprīkojums ir atbrīvots no Ħuqúq maksājuma. Ħuqúqu'lláh tiek maksāts Lietas Centram.

(1927. gada aprīlī-maijā, Shoghi Effendi vārdā rakstīta vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[50]

Atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar Ħuqúq, jūs atradīsiet *Aqdas* grāmatā .. Jautājumi, kurus Bahá'u'lláh nav konkrēti aprakstījis, ir adresējami Vispasaules Taisnīguma Namam.

(Ar Shoghi Effendi roku rakstīta piezīme vēstulei, kura 1927. gada 16. decembrī rakstīta viņa vārdā kādam ticīgajam.)

[51]

Vienā mithqál ir deviņpadsmit nakhud. Divdesmit četru nakhud svars ir četri un trīs piektdaļas gramu. Pamatojoties uz to, var veikt aprēķinus.

(1937. gada 17. novembrī, Shoghi Effendi vārdā rakstīta vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[52]

Atbildot uz jūsu jautājumu par to, vai mantinieki, kuru īpašumā pāriet aizgājēja galvenā dzīvesvieta, mēbeles un drēbes, ir atbrīvoti no Ḥuqúq maksājuma vai nav, viņš teica: tā kā mājoklis, mēbeles un aroda darbarīki saskaņā ar Tekstiem ir atbrīvoti no Ḥuqúq maksājuma, tad, mainoties šo mantu īpašniekiem, uz tām joprojām attiecas šis atbrīvojums.

(1942. gada 29. septembrī, Shoghi Effendi vārdā rakstīta vēstule persiešu valodā Irānas nacionālajai garīgajai padomei.)

[53]

Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm

Daži no dārgajiem draugiem, kas pilda savas Ḥuqúqu'lláh saistības, ir mums rakstījuši, vaicājot par saikni starp ziedošanu fondiem un Ḥuqúqu'lláh maksājumu. Proti, ja cilvēks, kurš apņēmis pildīt savas Ḥuqúqu'lláh saistības, tā vietā veic ziedojumus citiem fondiem un projektiem, vai viņš šādā gadījumā būtu atbrīvots no Ḥuqúqu'lláh maksājuma vai nē?

Svētajos Tekstos šis jautājums ir izklāstīts pavisam skaidri, tomēr, ņemot vērā to, ka draugi to ir atkārtoti uzdevuši, tika nolemts to izskaidrot sīkāk viņu zināšanai.

Ḥuqúqu'lláh maksājums ir garīgs pienākums, kas ir saistošs Bahá ļaudīm. Šis priekšraksts ir noteikts *Vissvētākajā grāmatā* un skaidri un neapstrīdami izskaidrots dažādos vēstuļrakstos.

Ikvienam uzticīgam ticīgajam, kurš spēj izpildīt noteiktos nosacījumus, ir jāmaksā *Ḥuqúqu'lláh* bez izņēmumiem. Patiesi, saskaņā ar *Vissvētākās grāmatas* nepārprotamajiem vārdiem šā priekšraksta nepildīšana ir uzskatāma par uzticības neattaisnošanu, un dievišķais aicinājums: „Tas, kurš pret Dievu negodīgi¹ izturas, pēc taisnības taps atmaskots,” nepārprotami attiecas uz šādiem cilvēkiem.

Derības Centrs ir apstiprinājis *Ḥuqúq* maksāšanas pienākumu ar šādiem vārdiem: „Kungs, apliecinot savu bezgalīgo devību, ir viszēlīgi izrādījis labvēlību saviem kalpiem, ļaudams tiem maksāt noteiktu naudas nodevu,² kas apzinīgi atdodama Viņam, kaut arī Viņš, Patiesais, un Viņa kalpi vienmēr ir bijuši neatkarīgi no visām radītajām lietām.”³

Šis svarīgais rīkojums, kā liecina Godības Spalva, slēpj sevī neskaitāmus labumus un gudrību. Tas attīra cilvēka īpašumu un mantu, novērš zaudējumus un nelaimi, vairo pārticību un cieņu, rada dievišķo dāvanu un svētību pieplūdumu. Tas ir ziedojums, kas jādod Dievam un kas ir saistīts ar Dievu, un tas ir kalpošanas darbs, kas veicina Viņa Lietas izaugsmi. Kā to apliecinājis derības Centrs, *Ḥuqúq* nodevas ir pārbaudījums ticīgajiem un palīdz draugiem kļūt stipriem un nelokāmiem savā ticībā un pārlicībā.

Īsāk sakot, *Ḥuqúqu'lláh* maksājums ir viens no *Bahá'u'lláh* sekotājiem saistošajiem garīgajiem pienākumiem, un ieņēmumi, ko tas dod, nonāk atpakaļ Lietas vadības iestādē, pie kuras visiem jāvēršas. Turklāt Mūžsenā Daile – lai cildināta Viņa slava – ir apstiprinājis, ka pēc Vispasaules Taisnīguma Nama nodibināšanas tiks pieņemti attiecīgie lēmumi šajā jautājumā saskaņā ar Dieva nolūku un ka nevienam citam, izņemot vadības iestādi, pie kuras visiem jāvēršas, nav tiesību ar šo fondu rīkoties. Citiem vārdiem sakot, lai kāda daļa no cilvēka īpašumiem pienāktos *Ḥuqúqu'lláh*, tā pieder Dieva Lietas vispasaules Centram, nevis cilvēkam, kurš to dod.

¹ Vārds „negodīgi” *Kitáb-i-Aqdas* autorizētajā tulkojumā angļu valodā ir aizstāts ar vārdu „neuzticīgi”. Sk. izvilkumu Nr. 3 šajā kompilācijā.

² *Ḥuqúq*.

³ Sk. izvilkumu Nr. 22.

Tādējādi draugi nedrīkst izlietot līdzekļus, kas atlikti *Ḥuqúqu'lláh* maksājumam, pēc sava prāta un ieskatiem citiem mērķiem – pat labdarīgiem ticības ziedojumiem.

Mēs no sirds ceram, ka ikviens varēs izbaudīt iespēju pildīt šo sakrālo un svētīto pienākumu, kas ļaus sasniegt patiesu laimi un veicinās bahāju principu īstenošanu visā pasaulē.

(1970. gada 25. oktobrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule persiešu valodā Irānas nacionālajai garīgajai padomei.)

[54]

Mūs dziļi aizkustināja jūsu mīlestības pilnā vēstule, kuru jūs rakstījāt 1972. gada 27. decembrī, paužot vēlmi ievērot *Ḥuqúqu'lláh* likumu attiecībā uz jūsu mātes atstāto mantojumu ..

Šis *Aqdas* likums nosaka, ka deviņpadsmit procenti no cilvēka kapitāla ir maksājami kā *Ḥuqúqu'lláh*, kad šis kapitāls ir sasniedzis summu, kas atbilst vismaz „deviņpadsmit *mithqál* zelta” .. Lai noteiktu, cik liela summa ticīgajam jāmaksā, viņam vispirms jāatskaita jebkādi parādi un izdevumi, kas viņam ir, un jāsamaksā deviņpadsmit procenti no atlikušā kapitāla, ja tas atbilst vismaz deviņpadsmit *mithqál* zelta.¹

.. lai ievērotu šo *Aqdas* likumu .., jums jānosaka jūsu saņemtā mantojuma kopējā vērtība naudā un citos aktīvos, atskaitot jebkādus parādus, kas jums, iespējams, ir jāatmaksā, un jāapdomā, kā jūs varēsiet nomaksāt *Ḥuqúqu'lláh* no jūsu mantojuma tīrās vērtības. Maksāšanas laiks un apstākļi ir katra ticīgā ziņā.

Piemēram, ja cilvēka aktīvi bez naudas ietver arī īpašumus vai akcijas, viņam var šķīst neizdevīgi vai neparocīgi maksāt deviņpadsmit procentus no bezskaidras naudas aktīviem, kamēr viņš nav tos pārdevis, un viņš var vēlēties izpildīt šo garīgo pienākumu, kad būs to izdarījis. Aprēķinot tīro vērtību, no kuras jāmaksā *Ḥuqúqu'lláh*, jāatskaita jebkādi izdevumi, kas var būt radušies, pārdodot aktīvus.

(1973. gada 21. janvārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule kādam ticīgajam.)

[55]

¹ Sk. izvilkumu Nr. 34.

Uzticīgs ticīgais, kuram ir iespēja maksāt „Dieva tiesību”, ne tikvien kā nemeklēs attaisnojumus, lai izvairītos no šī garīgā pienākuma, bet pat darīs visu iespējamo, lai to izpildītu. No otras puses, tā kā paklausība šim likumam ir sirdsapziņas jautājums un Ғуқуқу’ллáh maksāšana ir brīvprātīga rīcība, neklātos darīt neko vairāk, kā vien informēt .. draugus par viņu garīgo pienākumu, atstājot viņu pašu ziņā to, kā rīkoties šajā sakarā.

Tas pats princips attiecas arī uz tiem draugiem, kuri bagātīgi tērē savām ģimenēm, iegādājas vai uzbūvē dzīvesvietas un labiekārto tās, stipri pārsniedzot savas vajadzības, un attaisno šos izdevumus, vēlēdamies izvairīties no Ғуқуқу’ллáh maksāšanas.

(1973. gada 26. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule kādam ticīgajam.)

[56]

.. daudzas nianse Ғуқуқу’ллáh maksājuma aprēķināšanā Bahá’u’lлáh ir atstājis pašu ticīgo un viņu sirdsapziņas ziņā. Piemēram, Viņš ir atbrīvojis no maksājuma tādas mājsaimniecības iekārtas un mēbeles, kas cilvēkam ir nepieciešamas, taču Viņš ļauj pašam maksātājam izlemt, kas no tā viņam ir nepieciešams un kas nav. Ziedojumus ticības fondos nevar uzskatīt par daļu no Ғуқуқу’ллáh maksājuma; turklāt, ja kāds ir parādā Ғуқуқу’ллáh un nevar atļauties gan to samaksāt, gan veikt iemaksas fondā, prioritātei ir jābūt Ғуқуқу’ллáh maksājumam, nevis ziedojumu veikšanai. Bet tas, vai ziedojumus fondā var uzskatīt par izdevumiem, aprēķinot savu aktīvu summu, par kuru jāmaksā Ғуқуқу’ллáh, ir atstāts katra cilvēka ziņā, ņemot vērā viņa vai viņas apstākļus.

(1979. gada 16. septembrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[57]

No rakstiem ir skaidrs, ka cilvēks ir atbrīvots no Ғуқуқу’ллáh maksājuma par savu mājokli un par mājsaimniecības un profesionālo aprīkojumu, kas viņam ir nepieciešams. Izlemt, kādas lietas cilvēkam

ir nepieciešamas un kādas nav, ir atstāts viņa paša ziņā. Ir skaidrs, ka draugi nedrīkst izšķērdīgi tērēt lielu naudu nekustamo īpašumu un to iekārtojuma iegādei un pēc tam censties attaisnot savus izdevumus, lai izvairītos no Ҳуқуқу'ллáh maksāšanas. Tekstos nav atrastas nekādas norādes uz to, ka no Ҳуқуқу'ллáh maksājuma būtu atbrīvojams kapitāls, kas tiek izmantots peļņas gūšanai. Vispasaules Taisnīguma Nams uzskata, ka šādos jautājumos katram ticīgajam jārikojas pēc savas sirdsapziņas.

(1980. gada 9. aprīlī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[58]

Jūsu otrais jautājums bija par to, vai ģimenē, kur starp vīru un sievu valda nevainojama sapratne un sieva ir pilnvarota pārvaldīt vīra īpašumus tāpat kā savējos, viņa var maksāt Ҳуқуқу'ллáh par visiem viņu īpašumiem, vai arī, tā kā daļa īpašuma pieder vīram, viņai jāmaksā Ҳуқуқу'ллáh tikai par savu īpašuma daļu.

Atbildot uz šo jautājumu, jāatceras, ka Ҳуқуқу'ллáh ir maksājams par īpašumu, kas cilvēkam neapstrīdami pieder, nevis par īpašumu, ko viņš tikai pārvalda vai izmanto. Tomēr tādos gadījumos kā jūsu minētais vīram un sievai kopīgi jāapspriežas un precīzi jānosaka savu īpašumu vērtība. Tad viņiem vai nu kopā, vai atsevišķi jānomaksā Ҳуқуқу tāda summa, kādu viņi uzskata par savu pienākumu maksāt.

(1982. gada 10. janvārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[59]

Kas attiecas uz .. kungu interesējošo jautājumu, lūdzu, informējiet viņu, ka mūsu mīļotais Aizbildnis vienā no savām vēstulēm, kas tika adresēta kādam ticīgajam, izskaidroja, ka Ҳуқуқу'ллáh par vienu konkrētu īpašumu – kustamu vai nekustamu – ir jāmaksā tikai vienreiz, taču, ja šis īpašums pāriet no viena īpašnieka pie cita, piemēram, mantojuma veidā, tad tas no jauna apliekams ar Ҳуқуқу'ллáh maksājumu. Būtībā tas nozīmē, ka mantiniekiem, kuri

saņem savu mantojuma tiesu no kāda īpašuma, jāmaksā Ҳуқуқу'ллаҳ, ja saņemtā daļa palielina viņu kapitālu līdz tādām līmenim, kuru sasniedzot, jāsāk pildīt šis sakrālais pienākums.

(1983. gada 1. jūnijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādai nacionālajai garīgajai padomei.)

[60]

Atbildot uz jūsu jautājumu par galveno dzīvesvietu un papildu noteikumiem attiecībā uz to, mēs gribam darīt jums zināmu, ka šajās dienās netiek uzskatīts par ieteicamu ieviest detalizētus noteikumus attiecībā uz Ҳуқуқу'ллаҳ. Tādējādi draugiem ir dota izvēles brīvība, un visos gadījumos, uz kuriem neattiecas konkrēti noteikumi, viņi var rīkoties atbilstoši tam, kā viņi sapratuši Rakstos teikto, un var godāt Ҳуқуқу'ллаҳ pienākumu tā, kā viņiem diktē prāts un sirdsapziņa.

(1984. gada 4. martā, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[61]

.. ja ticīgais ir aprēķinājis savas saistības attiecībā uz Ҳуқуқу'ллаҳ un zina, ka ir parādā, šā parāda nomaksai ir prioritāte attiecībā uz jebkādiem citiem ziedojumiem.

Tomēr gada laikā ticīgais var arī veikt ziedojumus dažādiem fondiem vai ziedot naudu labdarībai, tāpat kā viņš tērē savu naudu daudzām citām aktivitātēm, kas saistītas ar viņa ikdienas dzīvi .. Vispasaules Taisnīguma Nams ļauj ticīgajam pašam izvēlēties vienu no šiem diviem rīcības variantiem:

(a) uzskatīt šādus ziedojumus par izdevumiem. Šādā gadījumā, tie samazinās iekrājumus, kuri viņam būs palikuši pāri gada beigās un no kuriem būs jāmaksā Ҳуқуқу'ллаҳ;

(b) uzskatīt, ka šādi ziedojumi jāveic no naudas, par kuru jau ir nomaksāts Ҳуқуқу'ллаҳ.

Šis lēmums dod ticīgajam iespēju ar dažiem ziedojumiem apieties, kā aprakstīts pirmajā variantā, bet ar citiem – kā otrajā. Vispasaules

Taisnīguma Nams visas šādas nianse atstāj paša ticīgā un viņa sirdsapziņas ziņā.

(1987. gada 3. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[62]

Ja, kā jūs apgalvojat, jūsu ienākumi neļaus jums nekad uzkrāt līdzekļus, kuru vērtība atbilstu 19 miṭḥqál zelta, kas apliekami ar Ḥuqúqu'lláh, kā izskaidrots tekstos, jums nav pienākuma maksāt Ḥuqúqu'lláh. Tomēr tas nenozīmē, ka jūs nedrīkstat ziedot šim fondam aiz mīlestības pret Bahá'u'lláh un sava sirds dāsnuma vadīts.

(1987. gada 23. jūnijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[63]

1. Viens ticīgais nevar izpildīt pienākumu maksāt Ḥuqúqu'lláh cita ticīgā vietā.
2. Maksājot Ḥuqúqu'lláh, ticīgais nedrīkst norādīt mērķi, kādam tas ir paredzēts, nedz arī viņš drīkst to maksāt kādam par godu.

(1989. gada 22. martā, Vispasaules Taisnīguma Nama memorands kādai nodaļai Vispasaules bahāju centrā.)

[64]

Būtībā ticīgajam savas dzīves laikā jāmaksā Ḥuqúqu'lláh, kad vien viņa īpašumi pēc izdevumu atrēķināšanas sasniedz apliekamo līmeni. Likumā ir paredzēta zināma rīcības brīvība attiecībā uz ikgadējo izdevumu atskaitīšanu, pirms tiek aprēķināts maksājamais Ḥuqúqu'lláh apjoms. Ideālā variantā bahājieša nāves gadījumā vienīgais Ḥuqúqu'lláh maksājums, kas jāiekļauj viņa testamentā, ir papildu nenomaksātais Ḥuqúqu'lláh parāds, kas, iespējams, atklāsies, kad pēc viņa nāves tiks aprēķināti visi viņa ienākumi un izdevumi.

Taisnīguma Nams cer, ka ticīgie, iepazīstoties ar Ḥuqúqu'lláh likumu un pildot to, iemācīsies ne tikai aprēķināt maksājama apjomu

savas dzīves laikā, bet arī saprast, kā parūpēties par to, lai tiktu nomaksāts atlikušais maksājums pēc viņu nāves.

(1989. gada 1. oktobrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule Ҳуқуқ'ллáh pilnvarnieku valdei.)

[65]

Vispasaules Taisnīguma Nams neplāno ieviest nekādu specifisku aprēķināšanas metodi, kas draugiem būtu jāizmanto. Viņiem jāļauj izstrādāt pašiem savas metodes, pamatojoties uz Rakstos izlasīto un uz piemēriem, kurus viņi ir iepazinuši.

(1991. gada 1. jūlijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādas nacionālās garīgās padomes mantziņa birojam.)

[66]

Vispasaules Taisnīguma Nams ir saņēmis jūsu 1991. gada 28. decembra vēstuli, kurā jūs uzdodat jautājumu attiecībā uz tāda īpašuma vērtības aprēķināšanu, par kuru jums jāmaksā Ҳуқуқ'ллáh. Mēs apkopojām jūsu sniegto informāciju.

Jums pieder priekšmetu kolekcija, kas ir dzimtas īpašums vairākās paaudzēs, kuru jūs saucat par „Ғимenes muzeju” un kas ietver dažus priekšmetus, kas, droši vien, ir diezgan vērtīgi. Šī kolekcija nenes un nekad nav nesusi nekādu peļņu, izņemot dažus gadījumus, kad jūs to izstādījāt publiskai aplūkošanai, lai savāktu naudu labdarībai. Jūs vēlaties zināt, vai jums tagad jāpasūta šīs kolekcijas novērtējums, lai jūs varētu to pieskaitīt savam īpašumam un aprēķināt Ҳуқуқ'ллáh maksājuma apjomu.

Vispasaules Taisnīguma Nams ir mūs lūdzis jūs informēt, ka nav nepieciešams šo īpašumu ierēķināt tūlīt pat. Ja tas tiks pārdots, daļēji vai pilnībā, tad iegūtie ieņēmumi būs apliekami ar Ҳуқуқ'ллáh.

(1992. gada 9. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[67]

Ḥuqúqu'lláh maksāšana ir katra bahājieša personiskais pienākums, un šis pienākums viņam ir jāpilda saskaņā ar savu sirdsapziņu; neviena ticības institūcija nedrīkst to no viņa pieprasīt. Šis pienākums liek bahājiem arī paredzēt savā testamentā jebkāda Ḥuqúqu'lláh parāda nomaksu pēc viņa nāves. Arī bahājiešu likums par mantošanu gadījumos, kad nav sastādīts testaments, paredz, ka šāds Ḥuqúqu'lláh parāds jānomaksā, pirms īpašums tiek sadalīts starp mantiniekiem.

Kitáb-i-Aqdas atklātajā mantošanas likumā, kas piemērojams gadījumos, kad aizgājējs nav atstājis testamentu, ir skaidri teikts:

„Īpašuma sadale drīkst notikt tikai pēc tam, kad samaksāts Ḥuqúqu'lláh ..”¹

Līdzīgi Bahá'u'lláh ir izteicies attiecībā uz testamenta sastādīšanu:

„Juridiski cilvēks ir tiesīgs pilnībā lemt pār savu īpašumu. Ja viņš spēj nomaksāt Ḥuqúqu'lláh un ja viņam nav parādu, tad viss, kas ir rakstīts viņa testamentā, un jebkādas deklarācijas vai paziņojumi, ko tas satur, būs pieņemami. Patiesi, Dievs ir viņam atļāvis rīkoties ar to, ko Viņš viņam ir dāvājis, kā vien viņš pats vēlas.”²

Tādējādi ir skaidrs, ka mantojuma atstājēja pienākumam nomaksāt savus parādus un Ḥuqúqu'lláh maksājumu ir prioritāte pār viņa tiesībām pēc sava prāta izlemt, kas notiks ar viņa īpašumu pēc viņa nāves.

(1993. gada 30. aprīlī, Vispasaules Taisnīguma Nama memorands kādai nodaļai Vispasaules bahāju centrā.)

[68]

Jautājums ir, vai cilvēkam jāaprēķina Ḥuqúqu'lláh maksājums no visa īpašuma, kas viņam pieder dienā, kad uz viņu sāk attiekties šis likums, vai arī no īpašuma, ko viņš sakrāj, sākot ar šo dienu.

Mūsu slēdziens ir, ka ar Ḥuqúqu'lláh ir apliekams viss īpašums, kas cilvēkam pieder dienā, kad uz viņu šis likums sāk attiekties. Tas,

¹ *The Kitáb-i-Aqdas*, par. 28.

² Sk. izvilckumu Nr. 39.

protams, nenozīmē, ka viņam jānomaksā visa Ҳуқуқ'ллоҳ summa uzreiz, jo, lai to izdarītu, viņam var nākties pārdot lielu daļu no sava īpašuma, kas var nostādīt viņu grūtā situācijā. Taču aprēķināšanas princips ir skaidrs, un pienācīgais Ҳуқуқ'ллоҳ, galu galā, būs jānomaksā pilnā apmērā.

(1992. gada 4. maijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule Ҳуқуқ'ллоҳ pilnvarniekam, Dieva Lietas dižrokai 'Alí-Muhammad Varqá.)

[69]

Jūs vaicājat par Ҳуқуқ'ллоҳ likuma piemērošanu attiecībā uz naudu, ko ticīgais tērē, „ceļojot ticības vārdā, dzīvojot nedaudz dāsnāk” un tamlīdzīgi. No atbildēm, kas sniegtas uz citiem jautājumiem, mums ir izveidojies iespaids, ka cilvēkam tas jāizlemj pašam pēc savas sirdsapziņas. Patiesībā ir ļoti daudz dažādu izdevumu, ko var uzskatīt vai neuzskatīt par normāliem ikgadējiem izdevumiem, kas atskaitāmi no ienākumiem, lai noteiktu summu, kas apliekama ar Ҳуқуқ'ллоҳ. Kas attiecas konkrēti uz ziedojumiem dažādiem ticības fondiem, Vispasaules Taisnīguma Nams jau ir pavēstījis, ka cilvēkam pašam jāizlemj, vai uzskatīt tos par saviem ikdienas izdevumiem vai arī maksāt tos no saviem iekrājumiem, par kuriem Ҳуқуқ'ллоҳ jau ir nomaksāts.

(1993. gada 14. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama memorands Ҳуқуқ'ллоҳ birojam Svētajā Zemē.)

[70]

Ҳуқуқ'ллоҳ birojs Svētajā Zemē vērsās pie Vispasaules Taisnīguma Nama ar jautājumiem par Ҳуқуқ'ллоҳ likumu, kas bija pievienoti jūsu 1993. gada 21. aprīļa vēstulei, un mums tika uzdots sniegt jums šādas atbildes:

1. Ҳуқуқ'ллоҳ maksāšanas nosacījumi gadījumos, kad maksātājam ir parādi, patiešām var atšķirties. Kas attiecas uz maksājamās summas aprēķināšanu, parādi, protams, ir jāatskaita no cilvēka aktīvu vērtības. Kas attiecas uz maksāšanas prioritāti, tad te jāņem vērā aizdevuma

nosacījumi. Ja ir sastādīts parāda atmaksas grafiks un cilvēks ir spējīgs to ievērot un laicīgi veikt maksājumus no gaidāmajiem ienākumiem, viņam, protams, starp parāda maksājumiem jāmaksā arī Ҳуқуқ'ллáh. Taču, ja viņš nespēj nomaksāt abus, prioritāte ir parāda atmaksai.

2. Ҳуқуқ'ллáh maksājuma un fondiem paredzēto ziedojumu relatīvā prioritāte ir izskaidrota Ҳуқуқ'ллáh kompilācijā 105. sadaļā.¹ Vispasaules Taisnīguma Nams šobrīd nevēlās šo skaidrojumu nekādi papildināt.
3. Vīram un sievai ir ļauts pašiem izlemt, vai pildīt savas Ҳуқуқ'ллáh saistības kopā vai atsevišķi, jo Vispasaules Taisnīguma Nams nevēlas ietekmēt pāra tiesības izlemt, kā viņiem rīkoties ar savām finansēm. Viens pāris var izvēlēties apvienot savus ipašumus, citi savukārt var pārvaldīt katrs savu ipašumu atsevišķi. Ir iespējamās arī visdažādākās kombinācijas.

(1993. gada 8. jūlijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[71]

Ҳуқуқ'ллáh birojs saņēma jūsu vēstules, ko jūs rakstījāt 1993. gada 24. un 25. maijā, līdz ar tām pievienoto brošūru. Abi jūsu uzdotie jautājumi tika nosūtīti Vispasaules Taisnīguma Namam, kurš tagad ir uzticējies mums sniegt jums šādas atbildes:

1. Līdzekļi, kas tiek krāti mājokļa iegādei, paši par sevi nav atbrīvoti no Ҳуқуқ'ллáh maksājuma. Tādējādi, ja cilvēks gadījumā nomirtu pirms mājokļa iegādes, tad šie iekrājumi būtu apliekami ar Ҳуқуқ. Tomēr .. cilvēkam, kurš krāj naudu mājokļa iegādei, ir atļauts pašam izvēlēties, vai maksāt Ҳуқуқ'ллáh no šīs naudas tās krāšanas laikā un tad aprēķināt ipašuma vērtību, kas atbrīvojama no maksājuma, jau pēc ipašuma iegādes, vai arī atlikt šo iekrājumu iekļaušanu aprēķinos līdz mājokļa iegādei, kad mājokļa vērtība, protams, būs atbrīvota no Ҳуқуқ'ллáh.

¹ Šajā kompilācijā minētais skaidrojums atrodams 57. izvilkmū.

2. .. aprēķinot Ғуқуqu'lláh, praktiski būtu jāņem vērā līdzekļu uzkrājumu veidošanās nevis tikai viena gada peļņa. Tikai tādā veidā ir iespējams ņemt vērā vienā gadā radušos zaudējumus, kas samazina apliekamo summu nākamajā gadā, vai aprēķināt peļņu vai zaudējumus, kas radušies, pārdodot kādā no iepriekšējiem gadiem iegādātu īpašumu.

(1993. gada 8. oktobrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[72]

Jūsu .. uzdotais jautājums galvenokārt skāra Ғуқуqu'lláh parāda nomaksas paredzēšanu bahājieša testamentā. Jūsu izpratne par to, ka pienākums maksāt Ғуқуqu'lláh rodas dzīves laikā un ka tas jāpilda, veicot maksājumus dzīves laikā, ir pareiza, tomēr tajā pašā laikā var būt gadījumi, kad ticīgais nomirst, neatstājot savā testamentā norādījumus, kas paredz viņa nenomaksātās Ғуқуqu'lláh daļas – ja tāda ir – nomaksāšanu. Nāve neatbrīvo ticīgo no pienākuma maksāt Ғуқуqu'lláh. Tāpēc jebkāda daļa, kas palikusi nenomaksāta, ir parāds, kas jāsedz no ticīgā īpašuma uzreiz pēc viņa vai viņas nāves. Bēru un apbedīšanas izmaksas, aizgājēja parādi un atlikušais Ғуқуqu'lláh maksājums ir svarīgākie izdevumi, kas jāsedz no īpašuma vērtības, un tikai pēc to atvilkšanas var noteikt, cik liels īpašums tiks sadalīts starp mantiniekiem saskaņā ar mantošanas likumu. Tādējādi ir vienalga, vai cilvēks atstāj vai neatstāj testamentu, vai, atstājot testamentu, tas atstāj vai neatstāj norādījumus par Ғуқуqu'lláh nomaksu, Ғуқуqu'lláh kā visi parādi ir jānomaksā, pirms atlikušais īpašums tiek sadalīts.

Ņemot vērā iepriekš minēto, noteikti ir ieteicams, lai ticīgais pirms savas nāves veiktu visus nepieciešamos pasākumus, kas nodrošina Ғуқуqu'lláh nomaksāšanu, lai tādējādi izvairītos no iespējamiem sarežģījumiem un neskaidrībām. Jāpiebilst, ka juridiskā formulējuma jautājums, iekļaujot testamentā norādījumus par Ғуқуqu'lláh nomaksu pēc ticīgā nāves, ir atkarīgs no tik daudziem faktoriem, ka ir ieteicams konsultēties pie jurista, lai tiktu izmantots tāds formulējums, kas būtu atbilstīgs un saskaņā ar mantošanas

likumiem. Ir acīmredzams, ka neviens nevarēs precīzi aprēķināt atlikušā *Ḥuqúqu'lláh* maksājuma apjomu, ja vien ticīgais nebūs atstājis skaidrus grāmatvedības pārskatus par saviem īpašumiem un *Ḥuqúqu'lláh* maksājumu uz attiecīgo dienu – ja tāds būtu veicams. Kaut arī ir ļoti iespējams, ka nākotnē Taisnīguma Namam būs jāizstrādā sekundārie likumi attiecībā uz principiem, kas saistīti ar *Ḥuqúqu'lláh* maksāšanu, tomēr pašlaik par to, lai šie principi tiktu iespēju robežās piemēroti, ir atbildīgs testamenta izpildītājs, kuram jāvadās pēc veselā saprāta un pieejamās informācijas. Un visbeidzot, tā kā *Ḥuqúqu'lláh* maksāšana ir katra cilvēka personiskā atbildība, ticīgais var tikt aicināts vērsties pie tuvākā *Ḥuqúqu'lláh* pilnvarnieku pārstāvja, kurš var dot viņam vai viņai padomu, ņemot vērā konkrētos apstākļus.

(1996. gada 1. jūlijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[73]

Saskaņā ar bahāju likumiem katram ticīgajam – gan vīriešiem, gan sievietēm – ir pienākums maksāt *Ḥuqúqu'lláh* par īpašumu, kas viņam vai viņai pieder vai ko viņš vai viņa iegādājas – šādā gadījumā īpašuma tiesībām ir jābūt individuālām. Tomēr precētu pāru gadījumā Vispasaules Taisnīguma Nams ir norādījis, ka viņi var izvēlēties maksāt *Ḥuqúqu'lláh* kopīgi, ja viņi vēlas, un nav nekādu aizliegumu attiecībā uz kopīpašumu – ne uz tādu, kas pieder laulātajam pārim, ne uz biznesa partneriem piederošu īpašumu. Katram cilvēkam ir pienākums sastādīt testamentu. *Jautājumos un atbildēs* Nr. 78 mēs lasām, ka likumiskās mantošanas gadījumos (gadījumos, kad nav sastādīts testaments) visa vīra manta, izņemot lietotu apģērbu, – lai tās būtu dārglietas vai kas cits – pieder vīram, „izņemot to, par ko ir ticis pierādīts, ka tās ir bijušas dāvanas sievai.”¹ Līdzīgi kādā vēstulē, kas persiešu valodā rakstīta Aizbildņa vārdā, mēs atrodam šādus vārdus: „Jūs vaicājat par mājokļa aprikojuma un mantas sadali pēc tam, kad pagājis viena gada gaidīšanas laiks .. Aizbildnis pavēstīja, ka it viss, kas piederējis sievai un ir pieskaitāms viņas personiskajai mantai, paliek viņas īpašumā un ka nevienam nav tiesību iejaukties.”

¹ *The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book*, Questions and Answers, no. 78.

Tādējādi ir skaidrs, ka vīram un sievai piederošais īpašums ir uzskatāms par atsevišķu īpašumu, izņemot dāvanas, ko viņi viens otram ir dāvinājuši, un gadījumus, kad viņi vienojas noformēt kopīgas īpašumtiesības uz visu savu īpašumu vai daļu no tā. Citiem vārdiem sakot, vīram un sievai ir tiesības pašiem izlemt, kā pārvaldīt savus īpašumus. Mantojums vai dāvana, ko saņēmis viens no laulātajiem draugiem, paliek viņa īpašumā, ja vien viņš vai viņa neizlemj citādi.

Vīram un sievai arī ir iespējams, stājoties laulībā, vai vēlāk noslēgt līgumu par sava īpašuma sadalījumu.

Īpašumtiesību statuss ietekmē to, kas notiek ar šo īpašumu šķiršanās gadījumā vai kāda no pusēm nāves gadījumā.

Šis ir pavisam īss situācijas kopsavilkums. Nav šaubu, ka tuvākajos gados Vispasaules Taisnīguma Nams tiks aicināts pieņemt lēmumus saistībā ar konkrētiem jautājumiem, kad tie parādīsies. Jāatceras arī, ka pašlaik bahāju likumu piemērošana šādos jautājumos ir atkarīga no civillikuma prasībām, kurām ir prioritāte.

(1998. gada 15. oktobrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[74]

Attiecībā uz jautājumu, vai Ғуқу'ллаһ drīkst pieņemt no bahājiešiem, kuriem ir atņemtas balsošanas tiesības, Vispasaules Taisnīguma Nams ir paziņojis:

Izskatījuši precedentus, ko radījis mūsu mīļotais Aizbildnis, mēs nonācām pie slēdziena, ka Ғуқу'ллаһ no šādiem ticīgajiem pieņemt nedrīkst .. Ticīgajam, kuram atņemtas administratīvās tiesības, vienkārši jāpasaka, ka šo maksājumu no viņa pieņemt nevar. Ja viņš veic maksājumu ar pārskatījumu vai ar pasta sūtījumu, viņam šī nauda jānosūta atpakaļ.

(2000. gada 12. septembrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[75]

Vispasaules Taisnīguma Nams ir saņēmis jūsu 2002. gada 31. janvāra vēstuli, kurā jūs vaicājat, vai uzņēmums, kura vienīgais īpašnieks ir bahājiets, var veikt ziedojumus fondam un maksāt Ғуқуqu'lláh.

Pienākums maksāt Ғуқуqu'lláh gulstas uz individuāliem ticīgajiem nevis uz korporatīvām organizācijām, pat ja tās pilnībā pieder bahājietsiem. No otras puses, ja šāda – tikai un vienīgi bahājietsiem piederoša – uzņēmuma īpašnieki vēlas veikt Ғуқуqu'lláh nodevu, šāds ieguldījums ir pieņemams. Tas, protams, neatbrīvo iesaistītos ticīgos no viņu individuālajiem Ғуқуqu'lláh maksājumiem.

Kas attiecas uz bahāju fondu, ir pilnīgi pieļaujams, ka uzņēmums, kura vienīgie īpašnieki ir bahājietsi, veic ziedojumus šim fondam.

(2002. gada 12. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādai nacionālajai garīgajai padomei.)

[76]

Savā memorandā Jūs adresējāt mums jautājumu, ko uzdevis kāds ticīgais vai ticīgā, kurš vai kura pārdod savu galveno dzīves vietu, lai pārceltos uz pansionātu vai uz tamlīdzīgu aprūpes iestādi. Jautājums bija, vai starpība starp mājokļa pārdošanas cenu un maksu par uzturēšanos pansionātā ir apliekama ar Dieva tiesību.

Mēs nolēmām, ka šajā gadījumā konkrētajam cilvēkam jāļauj pašam izlemt, kā rīkoties, vadoties pēc savu personisko apstākļu un nodomu izvērtējuma un izpratnes par tekstiem.

(2004. gada 12. jūlijā, Vispasaules Taisnīguma Nama memorands Ғуқуqu'lláh birojam Svētajā Zemē.)

[77]

.. ja cilvēkam bez skaidras naudas pieder arī aktīvi, ieskaitot īpašumus vai kapitāla daļas, viņš varētu ciest finansiālus zaudējumus vai nonākt grūtā situācijā, ja viņam būtu jānomaksā deviņpadsmit procenti no saviem bezskaidras naudas aktīviem, iekams viņš tos ir realizējis, tāpēc viņš drīkst izvēlēties nomaksāt Ғуқуqu'lláh pēc tam, kad šie aktīvi ir pārdoti. Aprēķinot tīro vērtību, kas apliekama ar Ғуқуqu'lláh, jāatskata jebkādi izdevumi, kas varētu rasties, šos aktīvus pārdodot.

Tāpat mēs arī atgādinām jums, ka ar Ҳуқуқу'ллáh ir apliekams viss, kas cilvēkam pieder dienā, kad uz viņu šis likums sāk attiekties. Tas, protams, nenozīmē, ka viņam jānomaksā visa Ҳуқуқу'ллáh summa uzreiz, jo, lai to izdarītu, viņam var nākties pārdot lielu daļu no sava īpašuma, kas var nostādīt viņu grūtā situācijā. Taču aprēķināšanas princips ir skaidrs, un pienācīgais Ҳуқуқу'ллáh, galu galā, būs jānomaksā pilnā apmērā.

(2006. gada 10. maijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[78]

Pamatprincips ir tāds, ka ticīgā nāves gadījumā viņa galvenā dzīves vieta, kā arī mājokļa aprīkojums, aroda darbarīki un tamlīdzīgas lietas netiek pieskaitītas īpašumam, no kura tiek aprēķināts aizgājēja Ҳуқуқу'ллáh parāds, ja viņam tāds ir.

Saskaņā ar testamenta nosacījumiem šāda veida mantas – visas vai daļa no tām – var nonākt kāda mantinieka īpašumā. Tas, vai viņam būs jāmaksā Ҳуқуқу'ллáh par jauniegūto aktīvu, būs atkarīgs no tā, kādam nolūkam viņš to izmantos. Ja tas tiks izmantots tādiem nolūkiem, uz kuriem attiecas atbrīvojums, piemēram, kā galvenā dzīvesvieta, mājokļa aprīkojums vai aroda darbarīki, viņam par to nebūs jāmaksā Ҳуқуқу'ллáh. Tomēr, ja viņš to izmantos citiem nolūkiem, piemēram, pārvērtīs to naudā, atbrīvojums uz to vairs neattieksies.

(2006. gada 21. maijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[79]

Ja kāds ticīgais iemaksā līdzekļus par godu citam bahājietim, ziedotājs ir jāinformē, ka šāds ziedojums nevar tikt pieņemts kā Ҳуқуқу'ллáh maksājums cita ticīgā vietā. Ziedotājam tad var piedāvāt vairākas iespējas – veikt šo ziedojumu kā pašam savu Ҳуқуқу'ллáh maksājumu vai kā ziedojumu Starptautiskajam bahāju fondam par godu kādam citam cilvēkam, vai arī saņemt ziedotos līdzekļus atpakaļ.

(2006. gada 12. jūnijā, Vispasaules Taisnīguma Nama memorands Ҳуқуқу'ллáh birojam Svētajā Zemē.)

[80]

3. ḤUQÚQU'LLÁH PILNVARNIEKU UN GARĪGO PADOMJU FUNKCIJAS

Izvilcumi no Bahá'u'lláh Rakstiem

Viņš ir patiesais un uzticamais!

Ak, Abu'l-Ḥasan!¹ Ja Dievs būs tev labvēlīgs, Viņš dāvās tev savu augsto labvēlību, un tavi darbi būs Viņa dienas cienīgi. Uzlūko ticību kā koku: tā augļi un lapas, zari un zariņi vienmēr ir bijuši un būs patiesīgums, uzticamība, godīgums darbos un atturība. Esi drošs par Dieva spēcinošo vēlību, un kalpo Viņa ticībai. Mēs esam iecēluši tevi par Dieva pilnvarnieku un vēlējuši Tev darīt to, kas palīdzēs celt godā Viņa, pasaļu Kunga, Lietu, un piešķirūši Tev tiesības pieņemt Ḥuqúqu'lláh. Ej starp ļaudīm ar sadraudzības un satiecības garu, un esi tiem uzticams padoma devējs un mīlošs biedrs. Tad nu pazemībā pieņem to, ko mēs tev esam nolikuši.

[81]

Kas attiecas uz Ḥuqúq: norādījumu došana šajā jautājumā nekādā ziņā nav pieļaujama .. tas ir pilnīgi un vienīgi atkarīgs tikai no cilvēku labās gribas. Viņi labi zina Dieva bausli un zina, kas tika atklāts Grāmatā. Lai tas, kurš vēlas, to ievēro, un tas, kurš nevēlas, atstāj to bez ievēribas. Patiesi, tavs Kungs ir pašpietiekams, visuslavēts. Nudien, neatkarība no visām lietām ir vadības durvis Viņa uzticamajiem kalpiem. Labi ir tiem, kas atraisījušies no pasaules valgiem un cēlušies kalpot Viņa Lietai. Patiesi, viņi ir pieskaitīti Bahá ļaudīm Viņa spožās Dailes galmā.

[82]

Ak, Abu'l-Ḥasan!²

Lai Mana godība nākpār tevi! Paturi jo cieši savā skatā Lietas godību. Runā tā, lai piesaistītu sirdis un prātus. Ḥuqúq pieprasīšana nekādā ziņā nav pieļaujama. Šis priekšraksts tika atklāts Dieva Grāmatā, lai

¹ Pazīstams kā Jináb-i-Amín, Ḥuqúqu'lláh pilnvarnieks Bahá'u'lláh dzīves laikā.

² Tas pats.

ar tā palīdzību varētu veikt dažādas nepieciešamas lietas, kas pēc Dieva prāta iekārtotas tā, ka tās prasa materiālus līdzekļus. Tālab, ja kāds vēlas baudīt šo svētību ar vislielāko prieku un patiku – nē, pat uzstājību –, tu vari to pieņemt. Citādi pieņemšana nav pieļaujama.

[83]

Ik reizi, pieminot *Ḥuqúq*, viņiem jāapmierinās vien ar pāris vārdiem, kas izsacīti Dieva labad, un ar to būs gana; nav vajadzīgs uzstāt, jo Dievs nekad nav vēlējis, ka tie, kas Viņam kalpo, piedzīvotu grūtības. Patiesi, Viņš ir piedodošais, līdzcietīgais, vēlīgais un visudevīgais.

[84]

Ja kāds cilvēks ir gatavs maksāt Dieva tiesību, šāda nodeva jāpieņem pilnvarniekiem, kas minēti Dieva Grāmatā. Šis priekšraksts, ņemot vērā zināmus apsvērumus, ir nācis no dievišķās atklāsmes debesīm kā Viņa vēlības zīme. Ieguvumi, kas no tās rodas, pienākas pašiem maksātājiem. Patiesi, Viņa vārdos mājo patiesība, un nav cita Dieva kā vien Viņš – Varenais, Visspēcīgais.

Jebkāda summa, ko viņi saņems, tiks nodota tālāk. Daudzkārt svētīti ir tie, kas ievēro Viņa aicinājumus.

[85]

Tam, kas ar vislielāko prieku un degsmi vēlas piedāvāt *Ḥuqúqu'lláh*, tas jāiemaksā uzticības cienīgam cilvēkam, kāds esi tu pats,¹ un pretī jāsaņem kvīts, lai padarītais darbs gūtu Viņa svētību un atzinību. Patiesi, Viņš ir zinošs, gudrs.

[86]

Tu esi rakstījis, ka *Ḥuqúqu'lláh* maksājumus nedrīkst atdot kuram katram cilvēkam. Šis pieņēmums tik tiešām ir patiess. *Ḥuqúqu'lláh* jānodod uzticamiem cilvēkiem un jānogādā Viņa svētajā galmā ar Dieva pilnvarnieku starpniecību.

[87]

¹ *Ḥájí Abu'l-Ḥasan-i-Ardikání.*

Ja cilvēks pilda savus pienākumus, tā ir slavējama rīcība Dieva acīs. Taču uzmākties cilvēkiem, pieprasot no tiem Ҳуқуқ, ir aizliegts. Lūdziet vienīgo patieso Dievu, lai Viņš ļauj saviem mīļotajiem nodot to, kas ir Dieva tiesība, jo šā priekšraksta pildīšana līdzēs attīrīt un aizsargāt cilvēka mantību un piesaistīs bagātīgas dāvanas un debesu svētību.

[88]

Kādam katrā ziņā jāatgādina Dieva kalpiem, ka varbūt tiem tiks dota iespēja pildīt savas Ҳуқуқ saistības, tādējādi sasniedzot cildenu stāvokli un iegūstot atalgojumu, kas nezdīs nemūžam. Ҳуқуқу'lláh maksājumiem jāglabājas uzticama cilvēka pārraudzībā, un par tiem jāsniedz atskaite, lai tad varētu veikt Dievam tīkamus darbus.

[89]

Ak, Amín! Lai Mana godība ir ar tevi! Tev pienākas it visos apstākļos turēt vislielākajā godā un cieņā Dieva Lietu .. Mēs mudinām tevi nenolaist acu no godbijības apvāršņa un, paturot prātā Viņa diženos vārdus: „Un atgādini, jo paties, atgādinājums nāk ticīgajiem par labu”,¹ lēnprātīgi, draudzības un saskanības garā, atgādināt par to Dieva draugiem. Nudien, ikviens, kuram visžēlīgi ļauts šo pienākumu pildīt, tiks pieskaitīts apgaismības Grāmatā pie tiem, kas Dievu patiesi mīl; bet, ja kāds to nepilda, nevienam nevajadzētu ar viņu strīdēties.

Šajā Dienā Dievs – lai augstu slavēta Viņa godība – uzlūko cilvēku sirdis un krāšņās pērles, ko tās sevī glabā. Tas piedienas Kungam – lai slavēts Viņa diženums – un Viņa izredzētajiem. Jums klājas lūgt par draugiem un Dieva iemīļotajiem, ka Viņš tiem visžēlīgi ļauj piepildīt to, kas nolikts Grāmatā, un ka viņus nekavē tukšas iedomas un pasaules laicīgās lietas.

[90]

¹ Korāns, 51:55.

Izvilkums no 'Abdu'l-Bahá rakstiem

Trešais nosacījums¹ ir tādu dievišķo baušļu kā obligātās lūgšanas, gavēšana, svētceļojumi, *Ḥuqúqu'lláh* un visu pārējo priekšrakstu izplatība draugu vidū.

[91]

Izvilkums no vēstules, kas rakstīta Shoghi Effendi vārdā

Ḥuqúqu'lláh maksāšana ir garīgs pienākums; padomes nedrīkst piespiest draugiem to maksāt, bet tām jāmudina viņus pildīt šo garīgo pienākumu, kas viņiem uzlikts *Aqdas* Grāmatā.

(1946. gada 12. oktobrī, vēstule kādai nacionālajai garīgajai padomei.)

[92]

Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm

Tā kā *Ḥuqúqu'lláh* saskaņā ar Grāmatas priekšrakstiem ir iedibināta kā viena no Lietas institūcijām, un ņemot vērā to, ka šā pienākuma pildīšana ir saistoša Bahá ļaudīm, tika nolemts, ka jūsu garīgajai padomei līdz galam jāiepazīstina dārgie draugi Persijā ar šā ievērojamā pienākuma nozīmīgumu un pakāpeniski jāievieš visā kopienā ar *Ḥuqúqu'lláh* saistītie priekšraksti, kas izklāstīti Viņa skaidrajā Grāmatā. Tekstos ir nepārprotami pateikts, ka nav pieļaujama nekāda *Ḥuqúqu'lláh* pieprasīšana, taču šiem Lietas pilnvarniekiem ir pienākums vērsties pie dārgajiem draugiem ar vispārēja rakstura aicinājumiem, lai viņi tādējādi uzzinātu vairāk par šo būtisko pienākumu. Lai Dievs dod, ka, pateicoties jūsu padomes laiku pa laikam izteiktajiem atgādinājumiem, viņi iegūs priekšrocību un godu veikt šo cēlo darbu – darbu, kas piesaista debesu svētību,

¹ Tiem, kas kopīgi apspriežas, t. i., garīgo padomju locekļiem.

palīdz attīrīt uzticamo draugu laicīgo mantu un veicina Bahá ļaužu darbību starptautiskā mērogā.

(1963. gada 27. oktobrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule persiešu valodā Irānas nacionālajai garīgajai padomei.)

[93]

Nav šaubu, ka draugus ir apmirdzējusi Dieva bijāšanas gaisma un viņi pilnībā apzinās nepieciešamību šķīstīt un aizsargāt sev piederošo mantu saskaņā ar nepārprotamajiem Vārdiem, ko atklājis mūsu visaugstais Kungs.

Šajās nemiera pilnajās dienās mēs, kas alkstam pēc Viņa, vēršamies pie cilvēces Kunga galma, dedzīgi lūdzot, lai Viņš visžēlīgi ļauj šai cildenajai padomei atkārtoti atgādināt Visžēlīgā Daili mīlošajiem cilvēkiem par šā sakrālā un debešķīgā rikojuma vitāli svarīgo nozīmi un saistošo raksturu. Izplatot paziņojumus un informatīvas brošūras un izmantojot sanāksmes, skolas un konferences, ko riko mūsu greizsirdīgā Kunga sekotāji, viņi jāvada un jāmudina stingri un apzinīgi ievērot to, kas viņiem nolikts ar Viņa dievišķo bausli, lai ticīgie, kurus grezno dievbijības krāšņā rota, būtu pasargāti no šausminošajām sekām, par kurām vēsta viņa draudošie brīdinājumi, lai viņi kļūtu par Viņa apsolītās svētības saņēmējiem un lai viņiem būtu ļauts baudīt no Viņa plūstošajām nemaldīgās garīgās vēlības straumēm.

(1969. gada 12. septembrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule persiešu valodā Irānas nacionālajai garīgajai padomei.)

[94]

Pastāvīgā atbildība par ticīgo izglītošanu Ḥuqúqu'lláh likumā ir kopīga visām ticības iestādēm. Taču jūsu vietnieki un viņu pārstāvji, pateicoties tuvajām attiecībām, kas viņiem veidojas ar ticīgajiem, spēs vairot viņu izpratni par šā likuma garīgajiem un praktiskajiem aspektiem īpaši efektīvi. Primārā nepieciešamība šajā laikā, mūsaprāt, ir, .. lai draugi tiktu mudināti izprast un pieņemt pienākumu, kas jāpilda katram patiesam ticības sekotājam, lai piemērotu šā likuma

principus savai konkrētajai situācijai. Jūsu institūcijas locekļi var palīdzēt ar prātīgiem un taktiskiem izteikumiem un skaidrojumiem, tajā pašā laikā atturoties no jebkāda veida spiediena izdarīšanas, kā arī no tādas uzvedības, ko varētu noturēt par spiediena izdarīšanu.

Tagad šiem uzticīgajiem draugiem, kas aicināti kalpot par jūsu vietniekiem un pārstāvjiem, stāv priekšā milzīgs izaicinājums – organizēt savu darbu tā, lai izveidotu uzticamu sistēmu *Ḥuqúqu'lláh* līdzekļu iekasēšanai, iegrāmatošanai, pārraudzībai un pārsūtīšanai. Galvenais motivējošais spēks, kas liks draugiem ievērot šo likumu, būs mīlestība pret Bahá'u'lláh, taču viņi pildīs savu pienākumu ar vēl lielāku pārliecību un gatavību, ja viņiem būs lielāka pašāvērošana un cieņa pret tiem, kuriem uzticēta atbildība par Dieva tiesības saņemšanu jūsu vārdā.

(1992. gada 13. novembrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule *Ḥuqúqu'lláh* pilnvarniekam, Dieva Lietas dižrokai 'Alí-Muḥammad Varqá.)

[95]

Darbs, ko jūs esat aicināti pildīt, ir ārkārtīgi svarīgs. Jums uzticēts pienākums izglītot ticīgos par likumu, kas viņiem atklāts *Kitáb-i-Aqdas* un kas nosaka, ka viņiem jāmaksā Dievam noteikta daļa no saviem materiālajiem līdzekļiem. Jūsu uzdevums pēc būtības ir garīgs – vērst draugu uzmanību uz viņu pienākumiem, kas viņiem jāpilda kā Bahá'u'lláh sekotājiem, un tādējādi ievērojami veicināt mīlestības un paklausības pilno attiecību izveidošanos, kādām jābūt starp ticīgo un viņa Radītāju. Pasaulē, kas pārņemta ar savtīgu iegribu apmierināšanu, jūs esat aicināti atdzīvināt reliģiskā pienākuma un saistību svēto koncepciju.

Darbs, ko jūs esat uzņēmušies, ir pilns izaicinājumu. Tas skar cilvēka garīgajai dzīvei fundamentāla likuma pasludināšanu, un attieksme, ar kādu šis likums tiek pildīts, ir būtisks tā ievērošanas aspekts. Jūsu amata pienākumu pienācīga izpilde prasa no jums vislielāko smalkjūtību un piesardzību, lai izvairītos no nevajadzīga spiediena izdarīšanas uz ticīgajiem, runājot par likumu, kura ievērošana ir

sirdsapziņas jautājums, un lai atrastu pareizo saziņas veidu, sniedzot savlaicīgus atgādinājumus, bet tajā pašā laikā atturoties no neauglīgas atkārtotības.

Tas, vai jūsu pūles vainagosies ar panākumiem, būs galvenokārt atkarīgs no tā, cik labi jūs spēsit izveidot un uzturēt mīlestības un uzticības pilnas attiecības ar ticīgajiem, kuriem palīdzēt jūs esat aicināti, tā lai viņi, saejoties un biedrojoties ar jums, tiktu motivēti ar visu sirdi un dvēseli ievērot *Ḥuqúqu'lláh* likumu un saņemt neizmērojamās garīgās svētības, ko tas nes.

Ḥuqúqu'lláh institūcija savā vispasaules attīstībā vēl atrodas bērna autiņos, taču tuvāko gadsimtu laikā tā augs un zels, nodrošinot cilvēku cilts progresam nepieciešamos materiālos līdzekļus. Tādēļ ir tik ārkārtīgi svarīgi, lai šāda institūcija būtu pazīstama ar kristālgodīgu pārvaldi un tajā kalpojošo cilvēku nepārprotamu uzticamību. Nav ne mazāko šaubu, ka jūs arī turpmāk turpināsiet veikt savu darbu tā, lai vairotu labo slavu, ko *Ḥuqúqu'lláh* institūcija ir ieguvusi ticīgo acīs.

(1997. gada 14. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule *Ḥuqúqu'lláh* institūcijas vietniekiem un pārstāvjiem.)

[96]

Viens no pārstāvju uzdevumiem ir palīdzēt izglītot ticīgos par *Ḥuqúqu'lláh* likumu un tā svarīgumu. Dabīgi, ka šajā izglītošanas procesā nedrīkst aprobežoties tikai ar to cilvēku mācīšanu, kuru īpašumu vērtība sasniedz likumā noteikto apliekamo summu, jo šis fakts bieži vien ir zināms tikai cilvēkiem, kurus tas skar. Arī bērniem, iegūstot bahājiešu izglītību, vajadzētu apgūt Dieva tiesību. Dažreiz draugus tā aizrauj šā likuma koncepcija, ka viņi izsaka vēlmi ziedot naudu *Ḥuqúqu'lláh* fondam pat tad, ja uz viņiem šī prasība neattiecas. Taisnīguma Nams ir paziņojis, ka pārstāvji drīkst pieņemt šādus ieguldījumus.

Citiem vārdiem sakot, ja kāds aiz mīlestības pret Lietu, vēlas samaksāt *Ḥuqúqu'lláh*, pārstāvis nedrīkst apšaubīt, ka šim cilvēkam ir vai nav pienākums to maksāt; viņam ar pateicību tas jāpieņem.

Tas, kā jūs saprotat, nepavisam nav tas pats, kas mudināt bahājiešus maksāt lielāku Ḥuqúqu'lláh, nekā no viņiem prasa Dieva likums, un šāda mudināšana būtu pretrunā ar šā likuma garu, kādu mums to atklājis Bahá'u'lláh.

(1998. gada 13. septembrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[97]

Ir skaidrs, ka pēdējo desmit gadu laikā arvien vairāk un vairāk ticīgo ir kļuvuši informēti par Ḥuqúqu'lláh likuma nozīmīgumu un ievēro tā prasības. Sastādot rīcības plānus, lai paplašinātu šā dižā likuma ietekmi uz visiem vispasaules bahāju kopienas segmentiem, jūs varat ar gandarījumu raudzīties uz sava līdz šim paveiktā darba rezultātiem. Jūsu godprātība un pedantiskais apzinīgums, ar kādu jūs esat pārvaldījuši jums uzticētos materiālos līdzekļus, un jūsu lietpratība kvīšu izrakstīšanā un precīzā grāmatvedībā ir vairojuši ticīgo uzticību šai institūcijai un tās augsto prestižu bahāju kopienā.

Pildot savus amata pienākumus, jūs palīdzat virzīt uz priekšu procesu, kas turpmāko gadsimtu laikā radīs tādas pārvērtības sabiedrībā, kādas mēs patlaban vēl nespējam aptvert.

(2003. gada 12. janvārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule Ḥuqúqu'lláh institūcijas vietniekiem un pārstāvjiem.)

[98]

Turklāt centieni veicināt vispasaules centrā bāzēto institūciju attīstību bija vislabāk pamanāmi Ḥuqúqu'lláh institūcijas nemītīgajā attīstībā pilnvarnieka, Dieva Lietas dižrokas 'Alí-Muḥammad Varqá vadībā. Ar savu gudro ierosmi un nerimtīgajiem pūliņiem Varqá kungs ir iedvesmojis draugu izglītošanu Ḥuqúqu'lláh jautājumos visās zemes malās. Desmit gadu laikā, kopš šo likumu sāka piemērot vispasaules līmenī, ir izveidots nacionālo un reģionālo pilnvarnieku valžu tīkls, kas nodrošina kalpošanas saskaņošanu un vadību aizvien pieaugošajam skaitam vietnieku un pārstāvju. Informācija par šo dižo likumu ir izplatījusies tuvu un tālu, un draugi no visiem kontinentiem

atsaucas uz to ziedošanas gara vadīti, kas ļauj pilnvarniekam cerēt, ka šis gars aizkustinās arī tos, kuri vēl nav atvērušies apsolītajām svētībām, ko nes šā likuma ievērošana.

(2003. gada Riḍván, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule visiem pasaules bahājiešiem.)

[99]

Tuvojoties sēdei .., kas iezīmēs jūsu kā Starptautiskās Ḥuqúqu'lláh pilnvarnieku valdes locekļu amatā iecelšanas sanāksmi, mēs nolēmām, ka tagad ir piemērots brīdis, lai sniegtu jums norādījumus attiecībā uz jūsu darbu un Ḥuqúqu'lláh – Dieva tiesības – institūcijas attīstību tuvākajiem gadiem.

Kā mēs jau minējām savā .. vēstulē, kurā informējām jūs par jūsu iecelšanu amatā, jums būs jāpilda Ḥuqúqu'lláh pilnvarnieku institūcijas pienākumi, sekojot Ḥuqúqu'lláh galvenā pilnvarnieka, Dieva Lietas dižrokas 'Alí-Muḥammad Varqá kunga pēdās ..

Svarīga vietnieku un pārstāvju pienākumu sastāvdaļa visā pasaule joprojām būs ticīgo izglītošana Dieva tiesības jautājumos. Šai izglītošanai jānotiek lēnprātīgā un pacietīgā garā, lai ticīgo sirdis tiektos paklausīt Ḥuqúqu'lláh likuma prasībām tāpēc, ka uz to viņus mudinātu alkas iet Bahá'u'lláh norādīto garīgās izaugsmes ceļu. Vissvarīgākās likuma iezīmes ir jāizskaidro pēc iespējas vienkāršāk, lai nepamatotas bailes par tā piemērošanas sarežģītību neatturētu dārgos draugus no Ḥuqúqu'lláh maksāšanas.

Jebkuros apstākļos ir jāvelta pienācīga uzmanība tam, lai ticība vienmēr tiktu turēta augstā godā un cieņā ..

Mēs lūdzam jūs sagatavot .. detalizētu priekšlikumu nacionālo un reģionālo valžu izveidei, aptverot bahājiešu kopienas visā pasaulē, un izvirzīt kandidatūras amatu ieņemšanai šajās valdēs. Valstīs, kurā ir ievērojams skaits ticīgo, uz kuriem attiecas prasība maksāt Ḥuqúqu'lláh, vispiemērotākā būtu nacionālā valde. Reģionālās valdes jāizveido, lai aptvertu citas valstu grupas, ar cerību, ka nākotnē, kad bahāju kopienas šajās valstīs būs izaugušas, katru reģionālo valdi nomainīs vairākas nacionālās valdes.

Šo valžu locekļi tiks iecelti uz trīs gadu ilgu kalpošanas termiņu ar tiesībām uz atkārtotu iecelšanu amatā. Nav noteikti nekādi konkrēti amatā iecelšanas datumi, tāpēc gadījumos, kad kāds vietnieks kaut kādu iemeslu dēļ vairs nespēj pildīt savas funkcijas, jebkurā brīdī ir iespējams apstiprināt viņam aizstājēju. Mēs esam nolēmuši, ka padomniekiem nebūs tiesību ieņemt amatus šajās valdēs.

Reģionālo un nacionālo valžu funkcijās ietilps pārstāvju iecelšana – arī uz trīs gadu kalpošanas termiņu. Ja kāds pārstāvis tiek iecelts amatā, lai nomainītu jau esošu locekli, kurš vairs nespēj pildīt savas funkcijas, jaunieceltais pārstāvis kalpo pilnu trīs gadu termiņu, tāpat kā tas notiek gadījumā ar vietniekiem.

Iespēju robežās pārstāvji tiks atbrīvoti no pienākuma pieņemt un pārsūtīt naudas līdzekļus un izrakstīt kvītis .. Šīs izmaiņas pārstāvju amata pienākumos nozīmēs, ka viņu darbs būs izglītojošs ..

(2005. gada 25. janvārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule Starptautiskās Ҳуқуқ’ллáh pilnvarnieku valdes locekļiem.)

[100]

Jaunas pārmaiņas ir notikušas arī vispasaules centrā. Mēs esam nolēmuši, ka ir piemērots brīdis izveidot Starptautisko Ҳуқуқ’ллáh pilnvarnieku valdi, lai vadītu un uzraudzītu Ҳуқуқ’ллáh reģionālo un nacionālo pilnvarnieku valžu darbu visā pasaulē. Tā darbosies ciešā sadarbībā ar galveno pilnvarnieku, Dieva Lietas dižroku Dr. ‘Alí-Muḥammad Varqá un, pildot savus pienākumus, varēs gūt labumu no viņa zināšanām un padomiem. Trīs locekļi, kas patlaban ir iecelti Starptautiskajā pilnvarnieku valdē, ir Sally Foo, Ramin Khadem, un Grant Kvalheim. Viņu pilnvaru termiņš tiks noteikts vēlāk. Valdes locekļi nepārcelsies uz dzīvi Svētajā Zemē, bet, pildot savas funkcijas, izmantos Vispasaules centra Ҳуқуқ’ллáh biroja pakalpojumus.

(2005. gada Riḍván, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule visiem pasaules bahājiešiem.)

[101]

Vispasaules Taisnīguma Nams ir saņēmis jūsu 2005. gada 4. decembrī sūtīto e-pasta ziņojumu, kurā jūs vaicājat, vai ir atļauts maksāt Ĥuqúqu'lláh ar nacionālo garīgo padomju starpniecību, un ir nosūtījis to tālāk atbildes saņemšanai mūsu nodaļai.

.. ticīgie var dot priekšroku maksājumu veikšanai ar savu nacionālo padomju mantziņu starpniecību, un Taisnīguma Nams atbalsta draugu tiesības maksāt Ĥuqúqu'lláh šādā veidā, ja viņi to vēlas.

(2006. gada 19. janvārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādai nacionālajai garīgajai padomei.)

[102]

Ĥuqúqu'lláh institūcija Dieva Lietas dižrokas 'Alí-Muḥammad Varqá kunga, kuru pirms piecdesmit gadiem pilnvarnieka amatā iecēla Shoghi Effendi, vadībā ir piedzīvojusi stabilu izaugsmi, kas 2005. gadā vainagojās ar starptautiskas valdes dibināšanu, lai veicinātu šā dižā likuma – neaprstāmu svētību avota visai cilvēcei – nepārtrauktu izplatību.

(2006. gada Riḍván, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule visiem pasaules bahājiešiem.)

[103]

4. MAKSĀJUMI ḤUQÚQU'LLÁH FONDIEM

Izvilkumi no Bahá'u'lláh Rakstiem

Saistoša Dieva pavēle ir, ka ikvienā apdzīvotā vietā viss, kas ir pieejams vai būs pieejams Ḥuqúqu'lláh vajadzībām, ir jānodod Viņa svētajā klātbūtnē. Ir jāseko visiem norādījumiem par to, lai ievērota taptu lietu kārtība.

[104]

Un tagad par nabagajiem, jūs vaicājāt, vai ir atļauts viņiem maksāt no Dieva tiesības. Tas ir atkarīgs no piešķirtās atļaujas. Ikvienā vietā, kur tiek pieņemta Dieva tiesība, sīki norādījumi par to ir jāsniedz Viņa augstajā klātbūtnē kopā ar paskaidrojumu par nabadzīgā cilvēka stāvokli. Patiesi, Viņš dara, ko Viņš vēlas, un svētī tos, kurus izredzējis. Ja atļauju dotu visiem vienādu, tas novestu pie ķildām.

[105]

Izvilkums no 'Abdu'l-Bahá rakstiem

Saskaņā ar *Vissvētākās grāmatas* skaidro tekstu naudas summa, kas piedāvāta kā Ḥuqúqu'lláh, ir jānogulda zināmā vietā un jāizlieto pēc vajadzības. Tomēr jūs nedrīkstat pieprasīt nevienam maksāt Ḥuqúq kā tikai tad, ja šis cilvēks to dara labprāt un pēc savas brīvas izvēles.

[106]

Izvilkums no Shoghi Effendi vēstules

Saskaņā ar 'Abdu'l-Bahá nepārprotamo *Pēdējo gribu un testamentu*, Ḥuqúqu'lláh ir jāizmanto Dieva Lietas mācīšanai gan Austrumos, gan Rietumos, veidojot institūcijas, ceļot bahāju tempļus un veicinot krietnus pasākumus un vispārēju labklājību.

(1933. gada 15. janvārī, vēstule persiešu valodā kādam ticīgajam.)

[107]

Izvilkumi no Vispasaules Taisnīguma Nama un tā vārdā rakstītām vēstulēm

‘Abdu’l-Bahá vienā no saviem vēstuļrakstiem ir teicis: „... drīkst Ғуқуқ daļēji vai pilnībā izlietot noteiktiem mērķiem, bet tas jā dara ar Lietas vadības iestādes atļauju, pie kuras visiem jāvēršas.”¹ Viņa *Pēdējās gribas un testamenta* noteikums, ka Ғуқуқу’lláh „... ir jāpiedāvā ar Dieva Lietas Aizbildņa starpniecību ..”² saskan ar šo principu. Citā vēstuļrakstā ‘Abdu’l-Bahá norādīja, ka Vispasaules Taisnīguma Nams ir „Lietas vadības iestāde, pie kuras visiem jāvēršas”, un ir skaidrs, ka Aizbildņa prombūtnē tas ir Lietas augstākā un centrālā institūcija. Turklāt pirms ‘Abdu’l-Bahá teiktā Bahá’u’lláh atklāja: „Ir noteikts lēmums, kas attiecas uz Ғуқуқу’lláh. Kad Taisnīguma Nams būs izveidots, šis likums taps celts gaismā saskaņā ar Dieva gribu.”³ Saskaņā ar šiem skaidrajiem izteikumiem mūsdienās Vispasaules Taisnīguma Nama jurisdikcijā ir lemt, kā saņemt un kā izlietot Ғуқуқу’lláh.

(1972. gada 2. martā, Vispasaules Taisnīguma Nama vēstule Dieva Lietas dižrokām, kas dzīvo Svētajā Zemē.)

[108]

Attiecībā uz Ғуқуқу’lláh, .. Ғуқуқу’lláh līdzekļu izlietojums ir privilēģija, kas piešķirta ticības Centram. „Starp pilnvarām un pienākumiem,” kas uzskaitīti Vispasaules Taisnīguma Nama satversmē, ir, piemēram, „nodrošināt sakrālo Tekstu saglabāšana”, „veicināt Dieva ticības intereses”, „izplatīt un mācīt tās vēsti” un tamlīdzīgi.⁴ Ғуқуқу’lláh maksājumu rezultātā savāktie līdzekļi tiek izlietoti šo mērķu sasniegšanai atbilstoši Taisnīguma Nama uzskatam.

(1994. gada 18. jūlijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[109]

¹ Sk. izvilkumu Nr. 46.

² ‘Abdu’l-Bahá, *Pēdējā griba un testaments*, Pirmā daļa, 27. par.

³ Sk. izvilkumu Nr. 20.

⁴ *The Constitution of the Universal House of Justice* (Haifa: Bahá’í World Centre, 1972), pp. 5–6. Sk. *Vispasaules Taisnīguma Nams: Izvilkumu kompilācija, ko sagatavoja Vispasaules Taisnīguma Nama Pētniecības nodaļa 2021. gada februārī* (Rīga, 2025), 53.1.

Jūs vaicājāt, kur un kā Taisnīguma Nams ziņo par finansējuma izlietojumu, kas saņemts kā *Ḥuqúqu'lláh* maksājumi. Taisnīguma Nams neizdod nekādas atskaites par šā finansējuma izlietojumu. Tomēr nav nekāds noslēpums, kādā nolūkā šis finansējums tiek izlietots. Sakrālajos Tekstos ir teikts, ka *Ḥuqúqu'lláh* ir jāmaksā ticības vadības iestādei, pie kuras visiem jāvēršas, un norādīts, ka šis finansējums ir „tiks tērēts palīdzībai nabadzīgajiem, invalīdiem, trūcīgajiem un bāreņiem, kā arī citām svarīgām Dieva Lietas vajadzībām”.¹ Lēmumi par tādiem aspektiem kā maksājumu laiks un veids, kā arī summa ir jāpieņem Taisnīguma Namam.

Mūsdienās tāpat kā Shoghi Effendi laikā viss finansējums, kuru saņem ticības vadītājs, tiek izlietots, lai veicinātu ticības intereses vispasaules centrā un visā pasaulē. *Ḥuqúqu'lláh Institūcijas Biļetena* („Institution of *Ḥuqúqu'lláh* Newsletter”) 6. numurā ir minēts, ka finansējums tiek izlietots tādiem mērķiem kā „ticības mācīšanas un pasludināšanas sekmēšana visā pasaulē; bahāju Svēto vietu aprūpe, uzturēšana un atjaunošana; vispasaules administratīvā bahāju centra būvniecības darbi; atbalsts daudzo bahāju institūciju un iestāžu darbībai; bahāju pielūgsmes namu būvniecība un restaurācija; jaunu institūciju izveide un atbalsts tām; labdarības pasākumi un atbalsts daudzajām ticības interesēm visā pasaulē.”

Par *Ḥuqúqu'lláh* un citu Taisnīguma Namam pieejamu fondu efektīvu izmantošanu liecina ievērojamie notikumi vispasaules centrā un visā pasaules bahājiešu kopienā. Daudzu bahājiešu nacionālo kopienu budžeti ir jāsubsidē Taisnīguma Namam, jo lielais vairākums pasaules bahājiešu ir nabadzīgi un nespēj pienācīgi atbalstīt savus nacionālos fondus ..

Ḥuqúqu'lláh nodevai, kā liecina tās nosaukums „Dieva tiesība”, ir īpašas iezīmes, kas to atšķir no visiem citiem bahāju fondiem. Par tās raksturu, mērķiem un īpašo svētību, ar ko apveltīti tās maksājumi, var izlasīt kompilācijā, kas izdota par šo tematu ..

Saskaņā ar bahāju principiem ziedojumi dažādiem bahāju fondiem, kā arī Dieva tiesības maksājumi ir konfidenciāli, un par tiem tiek

¹ Sk. izvilkumu Nr. 25.

izdotas kvītis.. Variet būt droši, ka Vispasaules bahāju centrā ir ieviesta finanšu pārvaldības metode, kas sniedz sīku pārskatu par finanšu stāvokli, kā arī novērš jebkuru pārmērību vai nepieļauj, ka – Pasargi, Dievs! – nelikumīga rīcība paliek nepamanīta un neiegrozota. Tā ir metode, kas saglabā individuālu ziedojumu konfidencialitāti un visu to fondu godīgu izlietojumu, kas uzticēti Taisnīguma Namam.

(1998. gada 16. februārī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[110]

Attiecībā uz jūs interesējošo jautājumu – Ғуқуқу’ллáh fondu izlietojums, kurš ir pilnīgi atkarīgs no ticības vadītāja lēmuma, aptver plašu jautājumu loku un risina dažādas sabiedrības vajadzības tādā veidā, kas dos ieguldījumu arī ekonomisko problēmu risināšanā. Tomēr ievērot šo likumu visas pasaules mērogā ir pārāgri, bahāju kopienas vai vispār sabiedrības pašreizējā stāvoklī Taisnīguma Nams nespēj visos sīkumos izstrādāt šā likuma noteikumus. Pagaidām Ғуқуқу’ллáh tiek galvenokārt izmantota bahāju kopienas darbības vajadzībām, kas, protams, ietver arī sociālekonomiskās attīstības sākotnējos centienus.

(1999. gada 8. septembrī, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[111]

Kā jūs zināt, ticīgo pienākums maksāt Ғуқуқу’ллáh ir noteikts *Kitáb-i-Aqdas*, un to piedāvā ticības vadītājam, kas pašlaik ir Taisnīguma Nams. Par šo līdzekļu izlietojumu lemj Taisnīguma Nams, un tas ir vērsts uz svarīgo Bahá’u’lloh jaunās vispasaules iekārtas iedibināšanu, kas ir būtisks priekšnoteikums to likstu novēršanai, kuras pašlaik piedzīvo cilvēce.

Taisnīguma Nams nodrošina, ka Starptautiskā Ғуқуқу’ллáh pilnvarnieku valde un tās birojs Svētajā Zemē sniedz sīku atskaiti par Ғуқуқу’ллáh ienākumiem un izdevumiem. Tas uzrauga Ғуқуқу’ллáh institūcijas darbību un ar gandarījumu konstatē, ka valdes pienākumi tiek veikti augstākā mērā godīgi.

Šāda Taisnīguma Nama pārlicība, protams, apmierina visus bahāju kopienas locekļus. Pašlaik Taisnīguma Nams uzskata, ka nav nekādas vajadzības sniegt pārskatu par Ҳuқuқu'lláh norēķiniem plašākai sabiedrībai ārpus bahāju kopienas. Ja turpmāk sabiedrībā radīsies nesaprašanās par šo tematu, Taisnīguma Nams veiks pasākumus, kurus tas attiecīgajā brīdī uzskatīs par piemērotiem.

(2006. gada 25. jūlijā, Vispasaules Taisnīguma Nama vārdā rakstīta vēstule kādam ticīgajam.)

[112]

ISBN 978-9934-620-48-5

9 789934 620485